

کارشناسی ناپیوسته حسابداری

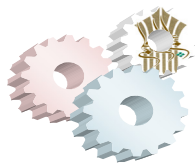

حسابداری خدماتی و بازرگانی

استاد: خانم تقی حانی

دانشجوی کارشناسی:

ابراهیم عبدالمسینی

نیمسال اول تحصیلی ۹۰-۹۱

بسمه تعالی

حسابداری خدماتی و بازرگانی

یکسری اطلاعات مالی مربوط به مبادلات یکواحد تجاری است که بر حسب پول بیان میگردد. برای ثبت روزه روز این اطلاعات میتوان از سیستم دستی یا الکترونیکی استفاده نمود ثبت این مبادلات به تنهایی فایده چندانی برای قضاوت و تصمیم گیری آگاهانه ندارد بلکه باید پس از ثبت طبقه بندی و ترخیص اطلاعات بصورت گزارشهای قابل استفاده جهت مدیران و سایر افراد ذی علاقه در اختیار آنها قرار گیرد. باید توجه داشت اطلاعات حسابداری در صورتی قابل استفاده خواهد بود که دارای ویژگیهای خاص باشد این ویژگیها بصورت ذیل خلاصه شده است:

- ۱- مربوط بودن: یعنی اطلاعات حسابداری در تصمیم گیری نسبت به یک مسئله موثر باشند.
- ۲- به موقع بودن: یعنی در وقت مناسب و زمانی که دارای ارزش هستند در اختیار قرار گیرند.
- ۳- صحیح بودن: یعنی بیان کننده واقعیت بوده و دقیق و کامل و قابل اعتماد باشند.
- ۴- قابل مقایسه بودن: یعنی به ترتیبی ارائه گردند که با موارد مشابه سالهای قبل و یا موارد همانند سایر موسسات قابل مقایسه باشند.

حسابداری: فرآیند تشخیص، اندازه گیری، گزارش اطلاعات اقتصادی که برای استفاده کننده گان اطلاعات امکان قضاوت و تصمیم گیریهای آگاهانه را فراهم می سازد.

مراحل حسابداری: دارای چهار مرحله است:

- ۱- ثبت فعالیتهای مالی
- ۲- طبقه بندی اقلام ثبت شده
- ۳- خلاصه کردن اقلام در قالب اعداد قابل سبجش به پول
- ۴- تفسیر نتایج حاصل از بررسی اقلام خلاصه شده

فعالتهای مالی: آنگونه فعالیتهایی است که به طریقی موجب تغییراتی در دارایی و بدهی ها و یا سرمایه یک شخص یا موسسه گردد. فعالیتهای مالی هر موسسه که در واقع مبادلات تجاری میباشد اساس و مبنای عملیات حسابداری آن موسسه محسوب میگردد. استفاده کنندگان از اطلاعات و گزارشهای حسابداری به دو گروه تقسیم می گردند:

- ۱- استفاده کنندگان داخلی یا درون سازمانی: مثل مدیران اجرایی
- ۲- استفاده کنندگان خارجی یا برون سازمانی: دولتها، بانکها

واحدهای اقتصادی: سازمان های جدا و متمایزی هستند که به تعداد زیاد در جامعه وجود دارند از جمله این واحدها میتوان موسسات آموزشی - بانکها - واحدهای صنفی - سازمانهای دولتی - شرکتها - موسسات خیریه و غیره نام برد. بطور کلی واحدهای اقتصادی به دو دسته تقسیم می شوند:

- ۱- واحدهای اقتصادی که فعالیتهای انتفاعی دارند. مثل شرکت ایران خودرو
- ۲- واحدهای اقتصادی که فعالیتهای غیر انتفاعی دارند. مثل شهرداریها، موسسات آموزشی

واحدهای انتفاعی: از لحاظ نوع فعالیت و براساس قوانین ایران به دو دسته تقسیم می شوند:

- ۱- واحدهای تجاری انتفاعی
- ۲- واحدهای غیر تجاری انتفاعی

مفروضات حسابداری: باید بدانیم که مفاهیم حسابداری مفروضاتی هستند که مبنای صورتهای مالی و سایر اصول حسابداری می باشند. این مفروضات عبارتند از:

- ۱- فرض داشتن شخصیت حقوقی جداگانه: یعنی اطلاعات مالی برای یک شخصیت معین جمع آوری می گردد بطوریکه باید گفت که فرض داشتن شخصیت حقوقی جداگانه یک مبنی برای تعیین خط جدائی بین یک واحد اقتصادی و مالکین آن در تجزیه و تحلیل فعالیتهای مالی بدست میدهد.
- ۲- فرض تداوم فعالیتهای مالی: یعنی اینکه عملیات یک شخصیت حسابداری باید در یک دوره زمانی کافی برای اجرای آن و نیز انجام قراردادها و تعهدات موجود باشد ادامه یابد.
- ۳- فرض وجود واحد اندازه گیری: یعنی اینکه نتایج مالی یک شخصیت حسابداری در قالب پول سنجیده و گزارش شود.
- ۴- فرض دور مالی: یعنی اینکه عمر شخصیت حسابداری یک دوره کوتاه مدت مثلاً یکسال تعیین گردد تا صورتهای مالی در پایان آن تهیه شده و نتایج فعالیتهای مالی تعیین گردد و استفاده کنندگان از صورتهای مالی مجبور نباشند تا پایان عمر شخصیت حسابداری که نامحدود است صبر نمایند.

اصول حسابداری: اصول مهم حسابداری را میتوان بصورت زیر بیان نمود:

- ۱- اصل قیمت تمام شده: یعنی کلیه اقلام با ارزش زمان تملک در دفاتر ثبت و در صورتهای مالی منعکس گردد.
- ۲- اصل وضع هزینه های یک دوره از درآمد همان دوره: یعنی در هر دوره مالی هزینه هاییکه در تحقق درآمد همان دوره ثبت گردیده باید از همان درآمد وضع گردد.
- ۳- اصل افشای حقایق: یعنی اینکه کلیه حقایق با اهمیت و مربوط به وضعیت مالی و نتایج فعالیتهای مالی باید افشا گردیده و در اختیار استفاده کنندگان شرکای مالی قرار بگیرد.

- ۴- اصل قابل اعتماد بودن: یعنی اینکه اطلاعات مندرج در صورتهای مالی باید اولاً صحیح باشد ثانیاً قابل تعقیب و تصویب باشند ثالثاً کامل و جامع باشند.
- ۵- اصل قابلیت مقایسه: یعنی اینکه اطلاعات حسابداری باید به همان اندازه که قابلیت مقایسه با یکدیگر در طی دوره های مختلف مالی را دارند قابلیت مقایسه با اطلاعات موسسات مشابه را نیز داشته باشند.
- ۶- اصل ثبات رویه: رعایت اصل قابلیت مقایسه داشتن اطلاعات حسابداری مستلزم رعایت این اصل میباشد یعنی اینکه در دوره های مختلف مالی یک رویه ثابت حسابداری مورد استفاده قرار بگیرد.

فصل دوم:

معادله حسابداری: رابطه بین دارائی ها و بدهی ها و حقوق صاحبان سرمایه در معادله زیر نشان داده میشود.

حقوق صاحبان سرمایه + بدهی ها = دارائیهها

دارائیهها: اموال و حقوق مالی متعلق به هر موسسه است که قابل تبدیل به پول و دارای منافع آتی میباشد. در این تعریف منظور از اموال انواع دارائیههای مشهود و قابل لمس و رؤیت میباشد (موجودی نقد ، ملزومات ، اثاثیه ، ساختمان و غیره) و منظور از حقوق مالی اقسام دیگر دارائیهها مانند مطالبات از اشخاص حقیقی و حقوقی (مثل حسابهای دریافتی ، اسناد دریافتی ، حق اختراع ، حق امتیاز و سرقتی)

الف) موجودی نقد: وجه نقدی است که در محل موسسه در یک صندوق نگهداری می شود. معمولاً موسسات اعم از بازرگانی و غیر بازرگانی مبالغ عمده وجوه نقد را در بانک نگهداری میکنند که تحت همین انواع (بانک) در حسابها متمرکز میگردد و جزء دارائیهها است.

ب) حسابهای دریافتی: این حسابها نشان دهنده میزان مطالبات موسسه از افراد و موسساتی است که به موسسه بدهکار هستند ولی برای بدهی خود سفته به موسسه ندادند. اصولاً در حسابداری واژه دریافتی برای آن دسته از حسابهایی که وجوه مربوط به آن میبایست در آینده (معمولاً) در سررسید معین توسط بدهکاران موسسه پرداخت شود. (مثل اجاره دریافتی)

ج) ملزومات: آن دسته از مواد و لوازمی را گویند که بطور روزانه مقداری و یا تعدادی از آنها مصرف میشوند. مانند لوازم التحریر

د) اثاثیه: منظور از اثاثیه وسایلی است از قبیل میز ، صندلی ، قفسه ماشین حساب و مبیل و غیره

ه) ساختمان: محلی است که موسسه در آن مستقر می باشد و وسایل ، مدارک و اسناد مربوط به فعالیتهای مالی در آن نگهداری می گردد.

بدهیها: مبالغی که یک موسسه به افراد و موسسات دیگر بدهکار است و یا کلیه مبالغی که بازپرداخت آنها در تاریخ های معین بر عهده موسسه است بدهی نامیده میشود. به عبارت دیگر میتوان گفت ادعا یا حق مالی طلبکاران نسبت به دارائیهای یک موسسه است و این حق نسبت به دارائیهای معینی نمی باشد بلکه نسبت به کلیه دارائیهای آن است از انواع بدهی میتوان حسابهای پرداختنی و اسناد پرداختنی را نام برد. اینگونه بدهیها معمولاً در اثر دریافت وام و یا خرید دارائی بطور نسبی ایجاد میگردد.

بستانکاران: طلبکاران یک موسسه در مورد وصول طلبهای خود نسبت به مالک یا مالکان آن موسسه حق تقدم دارند. از این جهت در سمت چپ ترازنامه ابتداء بدهی ها و بعد حقوق صاحبان سرمایه نوشته میشود. در صورتیکه موسسه ای قادر به پرداخت بدهی های خود نباشد یعنی میزان دارائیهای کافی برای پرداخت تعهدات آن موسسه نباشد ورشکست به حساب می آید.

حقوق صاحبان سرمایه: عبارتند از حقوق صاحب یا صاحبان موسسه نسبت به دارائی موسسه مذکور در واقع وقتی بدهیها از دارائیهای کسر می نمائیم مانده را حقوق صاحبان سرمایه می نامند. و یا عبارت دیگر آنچه که پس از پرداخت بدهیها و تعهدات موسسه از دارائیهای باقی می ماند متعلق به صاحب یا صاحبان موسسه است.

ترازنامه یا صورت وضعیت مالی: ترازنامه یا بیلان عبارتست از صورتیکه وضع مالی یک موسسه را در یک تاریخ معین (غالباً آخرین روز ماه یا سال) نشان میدهد و به همین دلیل به آن صورت وضعیت مالی نیز گفته میشود. ترازنامه در واقع همان معادله حسابداری است که در آن ارقام مربوط به هر یک از دو طرف معامله تفکیک و با طبقه بندی جزئیات نمایش داده میشود.

شرکت ...	
ترازنامه	
تاریخ	
دارائیهای:	بدهیها:
نقد و بانک **	ح پرداختنی **
ح دریافتنی **	اسناد پرداختنی **
ملزومات **	پیش دریافت ها **
اثاثه **	حقوق صاحبان سرمایه:
وسایط نقلیه **	سرمایه **
پیش پرداخت **	اندوخته **
<u>**</u> جمع	<u>**</u> جمع

عنوان ترازنامه: عنوان هر یک از صورتهای مالی شامل سه سطر به شرح ذیل میباشد:

سطر اول: نام موسسه ای که این ترازنامه جهت نشان دادن وضعیت مالی آن تهیه می گردد.

سطر دوم: صورت مالي تهيه شده كه در اينجا ترازنامه است.

سطر سوم: تاريخ تنظيم ترازنامه كه معمولاً يك روز معين است يعنى ترازنامه نشان دهنده وضع مالي موسسه در يك روز معينى است و نه يك دوره مالي.

تجزيه و تحليل فعاليتهاى مالي و تاثير آنها بر معادله حسابدارى و ترازنامه:

وضعيت مالي هر موسسه را به محض شروع بكار ميتوان بر اساس معادله حسابدارى در ترازنامه منعكس نمود پس از اينكه موسسه دست به فعاليتهاى مختلف زد وقايعى اتفاق مى افتد (فعاليت مالي) كه اقلام ترازنامه را تغيير ميدهد و حسابدار بايد اين تغييرات را با توجه به ماهيت آن و اينكه بر روى چه حسابى تاثير ميگذارد ثبت نمايد. براى درك بهتر چگونگى تاثير فعاليتهاى مالي در ترازنامه عمليات مالي موسسه حمل و نقل اطمينان در فروردين ماه سال ۸۰ مورد بررسى قرار ميدهيم:

۱- سرمايه گذارى نقدي اوليه: آقاى اطمينان در تاريخ اول فروردين ماه ۸۰ تصميم به ايجاد اين موسسه حمل و نقل با سرمايه اى معادل ۱۲/۵۰۰/۰۰۰ ميگيرد در اين راستا حسابى بنام موسسه حمل و نقل اطمينان در بانک ملي افتتاح مينمايد و مبلغ مذکور را به حساب مى سپارد.

تجزيه و تحليل: با اين عمل آقاى اطمينان اولاً در مى يابيم كه يك واحد اقتصادى با شخصت جدا از شخصت مالك آن به وجود آورده است. ثانياً مبلغ مالي اوليه جهت انجام فعاليتهاى اين موسسه با سرمايه گذارى به مبلغ ۱۲/۵۰۰/۰۰۰ ريال تعيين ميشود.

۲- خريد نقدي دارائى (زمين و ساختمان): در تاريخ ۸۰/۱/۳ موسسه زمين و ساختمانى را به مبلغ ۸/۵۰۰/۰۰۰ ريال (زمين ۲/۵۰۰/۰۰۰ ريال و ساختمان ۶/۰۰۰/۰۰۰ ريال) نقداً خريدارى نموده چكى معادل مبلغ مذکور صادر مى نمايد.

تجزيه و تحليل: در اثر اين معامله معادل مبلغ ۸/۵۰۰/۰۰۰ ريال از موجودى نقدي موسسه نزد بانک كم ميشود و در عوض دارائيهائى جديدي يعنى زمين و ساختمان به همين مبلغ در ترازنامه ظاهر ميگردد.

۳- دريافت وام: در تاريخ ۸۰/۱/۵ موسسه مبلغ ۱/۵۰۰/۰۰۰ ريال وام سه ساله از بانک ملي با وثيقه ملكى دريافت كرد از اين مبلغ ۱/۰۰۰/۰۰۰ ريال به حساب جارى خود نزد بانک و اريز نمود و باقى را به صندوقى كه در محل موسسه نگهدارى ميشود سپرد.

تجزيه و تحليل: در اثر اين معامله دارائى موسسه (بانك مبلغ ۱/۰۰۰/۰۰۰ ريال و صندوق به مبلغ ۵۰۰/۰۰۰ ريال) افزايش مى يابد در مقابل يك بدهى معادل وجه مذکور ايجاد ميگردد.

۴- خريد نسيه دارائى (وسايط نقليه): در تاريخ ۸۰/۱/۷ دو دستگاه كاميون و يك دستگاه اتومبيل سوارى به ارزش ۹/۰۰۰/۰۰۰ ريال خريدارى گرديد كه موسسه در مقابل آن سفته ۳ ماهه پرداخت نمود.

تجزیه و تحلیل: این فعالیت مالی با اضافه نمودن وسایط نقلیه به دارائیهها موجب افزایش آن میگردد در مقابل بدهی جدیدی با نام اسناد پرداختی برای موسسه ایجاد می گردد.

۵- خرید دارائیهها بطور نسبه (ائانه اداری): در تاریخ ۸۰/۱/۱۵ موسسه حمل و نقل اطمینان مقداری ائانه اداری به مبلغ ۵۰/۰۰۰ ریال خریداری می نماید و با فروشنده قرار گذارده میشود که بهای آن در بهمن ماه پرداخت گردد.

تجزیه و تحلیل: با انجام این معامله دارائی دیگری تحت عنوان ائانه اداری به مبلغ ۵۰/۰۰۰ ریال به دارائیهها افزوده میشود. درمقابل بدهی جدیدی تحت عنوان حسابهای پرداختنی موسسه ایجاد میگردد.

۶- فروش خدمات بطور نقد و نسبه: در تاریخ ۸۰/۱/۲۰ موسسه حمل و نقل خدماتی معادل مبلغ ۲۶۰/۰۰۰ ریال به موسسه آذری ارائه داده است که از این بابت مبلغ ۵۰/۰۰۰ ریال بطور نقد دریافت و قرار شد مابقی مبلغ توسط موسسه آذری پرداخت گردد.

تجزیه و تحلیل: ارائه خدمت در واقع درآمدی برای موسسه اطمینان ایجاد نموده است. قسمتی از این درآمد بطور نقد دریافت گردید. یعنی موجب بالا رفتن وجوه نقد شده است. قسمت دیگر آن در آینده دریافت خواهد شد. یعنی یک حق مالی برای موسسه بوجود آورده است که آن سبب افزایش دارائیهها است بنابراین این فروش خدمت از یک طرف دارائیهها را افزایش میدهد و از طرف دیگر موجب بالا رفتن حقوق صاحبان سرمایه شده است.

۷- پرداخت حقوق کارمندان: در تاریخ ۸۰/۱/۳۱ موسسه فوق مبلغ ۱۸۰/۰۰۰ ریال بعنوان حقوق ماهیانه به کارکنان پرداخت نمود.

تجزیه و تحلیل: باز پرداخت حقوق کارکنان معادل مبلغ ۱۸۰/۰۰۰ ریال از موجودی نقدی کم میشود این امر موجب کاهش در دارائیههاست و در نتیجه از حقوق صاحبان سرمایه نیز کاسته میگردد.

	سرمایه	+	بدهیها	=	دارائیهها
۱	وجوه نقد و بانک	۱۲۵۰۰۰۰۰	سرمایه	۱۲۵۰۰۰۰۰	
۲	زمین	۲۵۰۰۰۰۰			
	ساختمان	۶۰۰۰۰۰۰			
	وجوه نقد و بانک	(۸۵۰۰۰۰۰)			
۳	بانک	۱۰۰۰۰۰۰	وام	۱۵۰۰۰۰۰	
	صندوق	۵۰۰۰۰۰۰			
۴	وسایط نقلیه	۹۰۰۰۰۰۰	اسناد پرداختنی	۹۰۰۰۰۰۰	
۵	ائانه اداری	۱۵۰۰۰۰۰	حسابهای پرداختنی	۱۵۰۰۰۰۰	
۶	وجوه نقد و بانک	۱۵۰۰۰۰۰	درآمد	۲۶۰۰۰۰۰	
	حسابهای دریافتنی	۱۱۰۰۰۰۰			
۷	نقد و بانک	(۱۸۰۰۰۰۰)			
	هزینه حقوق	۱۸۰۰۰۰۰			

صورت سود و زیان: صورتی است که وضعیت فعالیتهای مالی یک موسسه و نتیجه آن را در طی یک دوره مالی نشان میدهد. همانطوریکه دیدید ترازنامه وضعیت مالی یک موسسه را نشان میدهد بنابر این بدون وجود صورت سود و زیان نمیتوان از چگونگی فعالیتهای مالی در طی یک دوره آگاه گردید.

محاسبه سود و زیان یک دوره مالی: بطور کلی هر فرد در زندگی روزانه خود میتواند میزان سود و زیان حاصل از دسترنجش را با یک تفریق ساده هزینه ها از درآمدها بدست آورد. در این موسسه نیز وضعیت به همین طریق است و سود و زیان آن موسسه در طی دوره مالی به ترتیب زیر بدست خواهد آمد.

هزینه ها در طی دوره مالی - درآمدها در طی دوره مالی = سود ویژه در طی دوره

درآمدها در طی دوره مالی - هزینه ها در طی دوره مالی = هزینه ویژه در طی دوره

درآمد: به مبلغی اطلاق میگردد که از ارائه خدمات و فروش کالا عاید این موسسه میشود. در صورتیکه این درآمد بطور نقد عاید شود موجب افزایش در حساب وجوه نقد خواهد شد و در صورتیکه تعهد گردد بعداً پرداخت شود موجب افزایش حسابهای اسناد دریافتنی و یا اسناد دریافتنی موسسه میگردد. در نتیجه باید توجه داشت کلیه افزایشهای حساب وجوه نقد دلیل کسب درآمد نیست بلکه مواردی از قبیل دریافت طلب موجب افزایش در یک حساب و کاهش در حسابهای دریافتنی و یا اسناد دریافتنی خواهد شد. همچنین دریافت وام موجب افزایش وجوه نقد و نیز افزایش بدهیها میشود. در واقع درآمد مبلغی است که موجب افزایش در حساب وجوه نقد و یا حسابهای دریافتنی و نیز افزایش در حساب سرمایه خواهد شد. البته باید به این نکته توجه داشت که گاهی افزایش در حساب وجوه نقد و نیز حساب سرمایه بدلیل سرمایه گذاریهای مجدد صاحب یا صاحبان موسسه است.

هزینه: منظور از هزینه مبلغی است که جهت کسب درآمد به خرج گرفته میشود. یعنی اگر موسسه کارش ارائه خدمات است برای انجام و ارائه این خدمات متحمل خرجها و پرداختهایی میگردد که آنها را هزینه گویند. اشاره به این نکته ضروری است که هر کاهش در وجوه نقد هزینه نیست مثلاً پرداخت بدهی، خرید دارائیهها بطور نقد و یا برداشت نقدی صاحبان موسسه سبب کاهش در حساب وجوه نقد میشود.

چگونگی تهیه صورت سود و زیان: صورتی است که چگونگی فعالیتهای مالی و نتیجه آن را در طی یک دوره مالی نشان میدهد. این صورت مالی نیز همانند ترازنامه مشتمل بر سه سطر است:

- سطر اول: نام موسسه یا نام موسس
- سطر دوم: صورت سود و زیان
- سطر سوم: تاریخ

برای روشن شدن این مطلب به مثال زیر توجه کنید: دکتر همت دارای یک موسسه پزشکی است که کارهای خدمات درمانی دندان را انجام میدهد.

موسسه خدماتی درمانی دکتر همت	
صورت سود و زیان	
۸۰/۱۲/۲۹	
درآمدها:	
درآمد از محل	**
کسر میشود:	
هزینه ها	(**)
سود و زیان	<u>**</u>

صورت حقوق صاحبان سرمایه: یکی از صورتهای مالی است که به وسیله آن میتوان حقوق صاحبان سرمایه را در انتهای دوره مالی محاسبه کرد. صورت حقوق صاحبان سرمایه نیز همانند سایر صورتهای مالی مشتمل بر سه سطر است: (برداشت - سود ویژه + سرمایه اول دوره = حقوق صاحبان سرمایه پایان دوره)

موسسه خدماتی درمانی دکتر همت	
صورت حقوق صاحبان سرمایه	
۸۰/۱۲/۲۹	
سرمایه اول دوره	**
سود	**
برداشت	(**)
حقوق صاحبان سرمایه	<u>**</u>

مثال ۱) فرض کنید آقای عزیزی در فروردین ماه سال ۸۰ یک تعمیرگاه اتومبیل را با سرمایه ۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال تاسیس نماید. اگر در طی این سال سود ویژه ای معادل ۱/۸۰۰/۰۰۰ ریال عائدش گردد و برداشتی نیز نداشته باشد حقوق صاحبان سرمایه در پایان دوره را بدست آورید:

$$۳/۰۰۰/۰۰۰ \text{ ریال} + ۱/۸۰۰/۰۰۰ \text{ ریال} - ۰ \text{ (برداشت)} = ۴/۸۰۰/۰۰۰ \text{ ریال}$$

مثال ۲) فرض کنید آقای عزیزی برداشت نقدی معادل ۵۰۰/۰۰۰ ریال طی دوره مالی داشته است حقوق صاحبان سرمایه را در دوره مالی بدست آورید:

$$۳/۰۰۰/۰۰۰ \text{ ریال} + ۱/۸۰۰/۰۰۰ \text{ ریال} - ۵۰۰/۰۰۰ \text{ ریال} = ۴/۳۰۰/۰۰۰ \text{ ریال}$$

مثال ۳) فرض کنید آقای عزیزی برداشت نقدی معادل ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال داشته است.

$$۲/۸۰۰/۰۰۰ \text{ ریال} = ۲/۰۰۰/۰۰۰ \text{ ریال} - ۱/۸۰۰/۰۰۰ \text{ ریال} + ۳/۰۰۰/۰۰۰ \text{ ریال}$$

حالت چهارم: محاسبه حقوق صاحبان سرمایه، در صورتیکه موسسه دارای زیان بوده، صاحبان موسسه نیز در طی دوره مالی مبلغی برداشت نموده باشند:

مثال (۴) فرض کنید آقای عزیزی در طی دوره مالی معادل ۵۰۰/۰۰۰ ریال زیان نموده باشد در ضمن ایشان معادل ۳۰۰/۰۰۰ ریال هم در طی دوره مالی برداشت نقدی کرده اند، حقوق صاحبان سرمایه در پایان دوره مالی بصورت زیر است:

$$۲/۲۰۰/۰۰۰ \text{ ریال} = (۳۰۰/۰۰۰ \text{ ریال} + ۵۰۰/۰۰۰ \text{ ریال}) - ۳/۰۰۰/۰۰۰ \text{ ریال}$$

تاثیر سرمایه گذاری مجدد در طی دوره مالی در محاسبه حقوق صاحبان سرمایه در پایان دوره مالی:

آنچه که تا بحال گفته شد مربوط به موسساتی بود که هیچگونه سرمایه گذاری مجدد در طی دوره مالی نداشته اند. منظور از سرمایه گذاری مجدد مبالغی است که صاحب موسسه در طی دوره مالی به سرمایه می افزاید. در صورتیکه صاحب موسسه در طی دوره مالی سرمایه گذاری مجدد نماید حقوق صاحبان سرمایه در پایان دوره مالی از تساوی زیر بدست می آید:

برداشت - سود + سرمایه گذاری مجدد + سرمایه اول دوره = حقوق صاحبان سرمایه در پایان دوره

مثال: فرض کنید آقای عزیزی در فروردین ماه سال ۸۰ یک تعمیرگاه اتومبیل را با مبلغ ۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال تاسیس نمود و طی سال معادل مبلغ ۱/۲۰۰/۰۰۰ ریال به سرمایه خود افزایش داده اگر سود ویژه در طی دوره مالی مبلغ ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال باشد و برداشت نقدی معادل ۷۵۰/۰۰۰ ریال داشته باشد. حقوق صاحبان سرمایه در پایان دوره مالی چقدر است:

$$۴/۴۵۰/۰۰۰ \text{ ریال} = ۲/۰۰۰/۰۰۰ - ۷۵۰/۰۰۰ + ۱/۲۰۰/۰۰۰ + ۳/۰۰۰/۰۰۰$$

مثال: فرض کنید آقای عزیزی در اول فروردین ماه یک تعمیرگاه عمومی را با سرمایه ۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال تاسیس نموده است در طی سال معادل مبلغ ۱/۲۰۰/۰۰۰ ریال به سرمایه خود می افزاید اگر وی طی دوره مالی زیان ویژه ای معادل ۸۰۰/۰۰۰ ریال داشته باشد و نیز معادل مبلغ ۲۰۰/۰۰۰ ریال برداشت نقدی نموده باشد، حقوق صاحبان سرمایه را بدست آورید.

$$۳/۲۰۰/۰۰۰ = (۸۰۰/۰۰۰ + ۲۰۰/۰۰۰) - ۱/۲۰۰/۰۰۰ + ۳/۰۰۰/۰۰۰$$

انواع دفاتر قانونی: طبق ماده ۶ قانون تجارت ایران دفاتر قانونی شامل چهار دفتر زیر میباشد:

- ۱- روزنامه
- ۲- دفتر کل
- ۳- دفتر دارائی
- ۴- دفتر کپی

۱- دفتر روزنامه : طبق ماده هفت قانون تجارت دفتر روزنامه دفتری است که تاجر باید کلیه معاملات و عملیات مالی خود را در این دفتر ثبت نماید توضیح اینکه دفتر روزنامه شامل دفتر روزنامه عمومی و دفتر روزنامه اختصاصی میباشد.

مثال: آقای اکبری با اختصاص مبلغ ۲ میلیون ریال وجه نقد موسسه حسابداری اکبری را تاسیس نمود مطلوبست ثبت عملیات فوق در روزنامه عمومی به تاریخ ۸۸/۹/۴

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۸۸/۹/۴	بانک	۲۰۰۰۰۰۰	
	بابت سرمایه گذاری اکبری		۲۰۰۰۰۰۰

آقای اکبری یکدستگاه ماشین تحریر به مبلغ ۵۰۰/۰۰۰ ریال خریداری نمود که ۲/۵ آن را نقداً و بقیه آنرا یک ماهه بعد تسویه نماید. مطلوبست ثبت لازم در دفتر روزنامه عمومی به تاریخ ۸۸/۹/۵

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۸۸/۹/۵	اثاثه	۵۰۰/۰۰۰	
	صندوق		۲۰۰/۰۰۰
	حسابهای پرداختی		۳۰۰/۰۰۰

ثبت ساده: ثبت ساده به ثبتهای گفته میشود که در آن تنها یک حساب بدهکار و بستانکار میگردند که به آن آرتیکل نیز گفته میشود (Articl)

ثبت مرکب: به ثبتهایی که در آن بیش از دو حساب بدهکار یا بستانکار میگردد به آن ثبت مرکب یا آرتیکل مرکب میگویند. ثبت مرکب یا پیکره

عقده اساسی:

- ۱- اگر داراییها افزایش یابد در ستون بدهکار نوشته میشوند و اگر داراییها کاهش پیدا کند در ستون بستانکار نوشته میشوند.
- ۲- بدهیها اگر افزایش یابند در ستون بستانکار نوشته میشوند و بالعکس یعنی اینکه بدهیها اگر کاهش یابند در ستون بدهکار نوشته میشوند.
- ۳- سرمایه اگر افزایش یابد در ستون بستانکار نوشته می شود و اگر سرمایه کاهش پیدا کند در ستون بدهکار نوشته میشود.
- ۴- درآمد جزء اقلام افزایشده سرمایه میباشد در نتیجه درآمد اگر افزایش یابد در ستون بستانکار نوشته میشود و اگر درآمد کاهش یابد در ستون بدهکار نوشته میشود.
- ۵- هزینه جزء اقلام کاهشده سرمایه است در نتیجه هزینهها اگر افزایش یابد در ستون بدهکار نوشته میشود و بالعکس یعنی اینکه هزینهها اگر کاهش یابد در ستون بستانکار نوشته میشود.

- ۶- برداشت جزء اقلام کاهنده سرمایه میباشد در نتیجه برداشت اگر افزایش یابد درستون بدهکار نوشته میشود و اگر کاهش یابد درستون بستانکار نوشته میشود.
- ۲- دفتر کل : طبق ماده ۸ قانون تجارت دفتر کل دفتری است که تاجر باید لااقل هفته ای یک مرتبه اطلاعات را از دفتر روزنامه استخراج ، طبقه بندی و به این دفتر انتقال نماید.

تراز آزمایشی : پس از مانده گیری از حسابهای دفتر کل بایستی آزمایش کنیم که آیا جمع مانده های بدهکار با جمع مانده های بستانکار با هم برابر میباشد یا خیر که این کار را از طریق تهیه صورتحساب انجام میدهیم. توضیح اینکه تراز آزمایشی ترتیبی از مانده کلیه حسابهای دائمی و موقت است. برای تراز آزمایشی اقلام به ترتیب زیر نوشته میشوند:

۱- دارائیهای جاری	۲- دارائیهای غیر جاری
۳- بدهی های جاری	۴- بدهیهای بلند مدت
۵- سرمایه	۶- برداشت
۷- درآمد	۸- هزینه

انواع دارائیهای جاری : ۱- دارائی جاری ۲- دارائی غیر جاری (ثابت)

تعریف دارائیهای جاری : به وجه نقد و سایر دارائیهایی گفته میشود که در طی یک دوره مالی به وجه نقد تبدیل یا به مصرف و یا به فروش میرسند مانند: بانک - صندوق - تنخواه گردان - ملزومات - حسابهای دریافتی - اسناد دریافتی - کالاها - پیش پرداخت ها

تعریف دارائیهای غیر جاری (ثابت) : به دارائیهایی که هدف از خرید آنها جهت استفاده در سالیان متمادی میباشد. مانند: زمین - ساختمان - وسائط نقلیه

انواع بدهیهای جاری : ۱- بدهی جاری ۲- بدهی بلند مدت (غیر جاری)

تعریف بدهیهای جاری : به تعهداتی گفته میشود که انتظار میرود در طی دوره مالی از محل دارائیهای جاری باز پرداخت یا تسویه گردد. مانند: پیش دریافتها - بستانکاران

تعریف بدهی بلند مدت : به تعهداتی گفته میشود که انتظار نرود در طی یک دوره مالی از محل دارائیهای جاری بازپرداخت و یا تسویه گردد. مانند: وام های بلند مدت - اوراق مشارکت

نکته: اگر سررسید بدهیها کمتر از یکسال باشد بدهیهای جاری و اگر بیشتر از یکسال باشد بدهیهای بلند مدت گفته میشود.

انواع صورتهای مالی: طبق استانداردهای حسابداری صورتهای مالی اساسی حسابداری شامل:

۱- صورتحساب سود (زیان)

۲- صورتحساب سرمایه

۳- ترازنامه

صورتحساب سود (زیان): در پایان هر دوره مالی برای مقایسه و بررسی عملکرد موسسه اقدام به تهیه این صورتحساب می گردد. اقلام تشکیل دهنده این صورتحساب شامل درآمدها و هزینه ها میباشد.

صورتحساب سرمایه: برای بررسی میزان سرمایه گذاری اقدام به تهیه این صورتحساب می نمائیم که اقلام تشکیل دهنده آن شامل سرمایه اولیه - سرمایه مجدد - درآمد - هزینه - برداشت است.

شرکت زامیاد	
صورتحساب سرمایه	
تاریخ	
***	سرمایه اول دوره
***	سرمایه گذاری مجدد
***	سرمایه طی دوره
***	درآمدها
(**)	هزینه ها
***	سود (زیان) خالص
***	افزایش یا کاهش در سرمایه
(**)	برداشت
***	سرمایه پایان دوره

فرمول ها:

۱) هزینه ها - درآمدها = سود (زیان) خالص

۲) برداشت-هزینه-درآمد+سرمایه گذاری مجدد+ سرمایه اول دوره = سرمایه پایان دوره

۳) برداشت - سود(زیان)+ سرمایه گذاری مجدد+ سرمایه اول دوره = سرمایه پایان دوره

۴) سرمایه + بدهیها = دارائیهها

۵) بدهی ها - دارائیهها = سرمایه

۶) برداشت- هزینه-درآمد+سرمایه گذاری مجدد+(بدهیهای اول دوره-دارائیهها اول دوره) = (بدهی پایان دوره - دارائی ای پایان دوره)

۷) برداشت- سود(زیان)+سرمایه گذاری مجدد+(بدهیهای اول دوره-دارائیهها اول دوره) = (بدهی پایان دوره - دارائی ای پایان دوره)

ترازنامه : صورتحسابی است که وضعیت مالی موسسه را در یک تاریخ مشخص نشان میدهد به بیان دیگر ترازنامه ترکیبی از مانده کلیه حسابهای دائمی است . توضیح اینکه ترازنامه بشکل های مختلفی وجود دارد که رایج ترین آن بشکل T می باشد.

شرکت ...		ترازنامه		تاریخ	
دارائیهای جاری:			بدهیهای جاری:		
---	**	---	**		
---	**	---	**		
جمع دارائیهای جاری	**	جمع بدهیهای جاری	**		
<u>بدهیهای غیر جاری:</u>			<u>بدهیهای غیر جاری (بلندمدت):</u>		
---	**	---	**		
---	**	---	**		
جمع دارائیهای غیر جاری	**	جمع بدهیهای غیر جاری	**		
		سرمایه :	**		
جمع	**	جمع	**		

حسابهای موقت ودائمی:

حسابهای موقت : به حسابهایی گفته میشود که مانده پایان دوره آنها بسته شده و به دوره مالی بعد منتقل نمیگردد. اقلام درآمد - هزینه - برداشت - خلاصه سود(زیان) میباشد.

حسابهای دائمی : به حسابهایی گفته میشود که مانده پایان دوره آنها به دوره مالی بعد منقل میگردند. شامل کلیه دارائیهای و بدهیها و سرمایه میباشد . به استثنای حسابهای موقت

بستن حسابهای موقت : در پایان هر دوره مالی بایستی مانده حسابهای موقت بسته شده تا به دوره مالی بعد منتقل گردد. شامل : درآمد و هزینه و برداشت میباشد که برای بستن آنها بشرح ذیل عمل میگردد:

۱- برای بستن حساب درآمد که ماهیت آن بستانکار میباشد این حساب بدهکار شده و حساب جدید خلاصه سود (زیان) بستانکار میگردد.

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
	ح درآمد	۱۰۰/۰۰۰	
	خلاصه سود(زیان)		۱۰۰/۰۰۰

۲- برای بستن حساب هزینه ها که ماهیت آنها بدهکار میباشد این حساب بستانکار شده و حساب خلاصه سود(زیان) بدهکار میشود.

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
	خلاصه سود(زیان)	۱۰۰/۰۰۰	
	ح هزینه		۱۰۰/۰۰۰

۳- برای بستن حساب برداشت که ماهیت آن بدهکار میباشد این حساب بستانکار شده و حساب سرمایه بدهکار میگردد.

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
	حساب سرمایه	۱۰۰/۰۰۰	
	برداشت		۱۰۰/۰۰۰

۴- پس از بستن کلیه حسابهای موقت فوق تنها حساب موقتی که دارای مانده میباشد حساب خلاصه سود(زیان) میباشد که ماهیت این حساب یا بدهکار (زیان خالص) و یا بستانکار (سود خالص) میباشد. که برای بستن آن بشرح ذیل عمل میکنیم:
الف (سود خالص : موقعی که مانده حساب خلاصه سود(زیان) بستانکار میگردد برای بستن این حساب خلاصه سود(زیان) را بدهکار میکنیم و حساب سرمایه را بستانکار میکنیم.

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
	خلاصه سود(زیان)	۱۰۰/۰۰۰	
	ح سرمایه		۱۰۰/۰۰۰

ب (زیان خالص : موقعی که مانده خلاصه سود(زیان) بدهکار باشد برای بستن آن حساب بستانکار شده و ح سرمایه بدهکار میشود.

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
	ح سرمایه	۱۰۰/۰۰۰	
	خلاصه زیان (سود)		۱۰۰/۰۰۰

اشتباهات و اصلاح اشتباهات:

مثال (۱) : خرید ۲۰۰/۱ ریال لوازم التحریر بطور نقد که دفتردار شرکت ثبت زیر را ارائه نموده (به غلط) از شما بعنوان حسابدار درخواست میشود ضمن بررسی آن در صورت نیاز ثبت اصلاحی آن را انجام دهید.

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
	اثاثه	۱/۲۰۰	
	صندوق		۱/۲۰۰

ثبت اصلاحی:

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
	ملزومات	۱/۲۰۰	
	اثاثه		۱/۲۰۰

مثال (۲) خرید ۲۰۰/۱ ریال لوازم التحریر بطور نقد که دفتردار شرکت ثبت زیر را ارائه کرده است. اصلاح آن را ثبت کنید.

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
	صندوق	۱/۲۰۰	
	ملزومات		۱/۲۰۰

ثبت اصلاحی:

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
	ملزومات	۲/۴۰۰	
	صندوق		۲/۴۰۰

مثال (۳) خرید ۱/۲۰۰ ریال لوازم التحریر بطور نقد که دفتردار شرکت ثبت زیر را ارائه نموده است. اصلاح آن را ثبت کنید.

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
	ملزومات	۲/۱۰۰	
	صندوق		۲/۱۰۰

ثبت اصلاحی :

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
	صندوق	۹۰۰	
	ملزومات		۹۰۰

نکته: اگر مبلغ ثبت شده به غلط از مبلغ واقعی بیشتر باشد ثبت معکوس میشود و مبلغ مابه التفاوت آن نوشته میشود.

مثال (۴) خرید ۷۵۰ ریال لوازم التحریر بطور نقد که دفتردار شرکت ثبت زیر را ارائه داده است. اصلاح آن را وارد کنید.

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
	ملزومات	۵۷۰	
	صندوق		۵۷۰

ثبت اصلاحی :

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
	ملزومات	۱۸۰	
	صندوق		۱۸۰

نکته: اگر مبلغ ثبت شده به غلط کمتر از مبلغ واقعی باشد ثبت اصلاحی آن همانند ثبت قبلی میباشد و مبلغ مابه التفاوت آن اضافه میگردد.

مثال : مانده حسابهای شرکت پیمان در سال ۱۳۷۵ به صورت زیر میباشد لازم به ذکر است که این شرکت مبلغ ۳۷۵۰ ریال در یک حساب جاری واریز و سپرده و سرمایه گذاری کرده است :

الف (خرید ملزومات به طور نسیه ۱۲۷۵ ریال.

ب) در تاریخ ۲/۶ مبلغ ۴۲۵۰ ریال خدمات مشتریان ارائه و مبلغ آن نقداً دریافت شد.

ج) در تاریخ ۳/۵ مقدار ۶۷۵ ریال بابت هزینه اجاره نقداً پرداخت گردید.

د) در تاریخ ۴/۲۱ یک اتومبیل خریداری شد به مبلغ ۵۷۵۰ ریال و قرار شد طی یک سفته پرداخت شود.

ه) در تاريخ ۵/۱ مبلغ ۴۷۵ريال هزينه آب و برق پرداخت شد.

ع) در تاريخ ۵/۱۲ صورتحسابى به مبلغ ۵۰۰۰ريال براى شركت عباسى فرستاده شد جهت ارائه خدمت.

چ) در تاريخ ۵/۳۰ مبلغ ۷۷۵ريال بابت خريد ملزومات پرداخت گرديد.

ژ) در تاريخ ۷/۱۳ شرکاء مبلغ ۲۵۰۰ريال بابت برداشت جهت مصارف شخصى برداشت نمودند.

م) در تاريخ ۷/۲۸ مبلغ ۲۳۰۰ريال از طلب شركت عباسى وصول گرديد.

ل) در تاريخ ۸/۱۱ هزينه حقوق کارکنان به مبلغ ۴۶۵۰ريال پرداخت گرديد.

ن) در تاريخ ۱۰/۱۴ بابت تعميرات اتومبيل ۱۰۷۵۰ريال هزينه شد و مبلغ آن پرداخت نگرديد و قرار شد طى يك

ماه آينده پرداخت شود. مطلوبست بدست آوردن ترازنامه و سود ويژه شركت.

تاريخ	شرح	بدهكار	بستانكار
۱۳۷۵	صندوق	۳۷۵۰	
	حساب سرمايه		۳۷۵۰

الف :

تاريخ	شرح	بدهكار	بستانكار
۷۵/۱/۲۵	ملزومات	۱۲۷۵	
	حساب پرداختنى		۱۲۷۵

ب :

تاريخ	شرح	بدهكار	بستانكار
۷۵/۲/۶	صندوق	۴۲۵۰	
	درآمد		۴۲۵۰

ج :

تاريخ	شرح	بدهكار	بستانكار
۷۵/۳/۵	هزينه اجاره	۶۷۵	
	صندوق		۶۷۵

د :

تاريخ	شرح	بدهكار	بستانكار
۷۵/۴/۲۱	وسائط نقلیه	۱۵۷۵۰	
	اسناد پرداختنى		۱۵۷۵۰

ه :

تاريخ	شرح	بدهكار	بستانكار
۷۵/۵/۱	هزينه آب و برق	۴۷۵	
	صندوق		۴۷۵

ع:

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۷۵/۵/۱۲	حسابهای دریافتی	۵۰۰۰	
	درآمد		۵۰۰۰

ج:

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۷۵/۵/۳۰	ملزومات	۷۷۵	
	صندوق		۷۷۵

ژ:

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۷۵/۷/۱۳	برداشت	۲۵۰۰	
	صندوق		۲۵۰۰

م:

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۷۵/۷/۲۸	حساب بانک	۲۳۰۰	
	حسابهای دریافتی		۲۳۰۰

ل:

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۷۵/۸/۱۱	هزینه حقوق	۴۶۵۰	
	حساب بانک		۴۶۵۰

ن:

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۷۵/۱۰/۱۴	هزینه تعمیرات	۱۰۷۵۰	
	حسابهای پرداختی		۱۰۷۵۰

انتقال به دفتر کل:

ملزومات		سرمایه		م نقد و بانک	
	الف ۱۲۷۵	(۱) ۳۷۵۰		ج ۶۷۵	(۱) ۳۷۵۰
	ج ۷۷۵			ه ۴۷۵	ب ۴۲۵۰
				چ ۷۷۵	م ۲۳۰۰
				ژ ۲۵۰۰	
				ل ۴۶۵۰	
۰	۲۰۵۰	۳۷۵۰	۰	۹۰۷۵	۱۰۳۰۰
	۲۰۵۰	۳۷۵۰			۱۲۲۵

برداشت		هزینه اجاره		هزینه آب و برق	
	ژ ۲۵۰۰		ج ۶۷۵		ها ۴۷۵
.	۲۵۰۰	.	۶۷۵	.	۴۷۵

درآمد		ح دریافتی		ح پرداختی	
ب ۴۲۵۰		م ۲۳۰۰	ع ۵۰۰۰	الف ۱۲۷۵	
ع ۵۰۰۰				ل ۱۰۷۵۰	
۹۲۵۰		۲۳۰۰	۵۰۰۰	۱۲۰۲۵	.
			۲۷۰۰		

اسناد پرداختی		هزینه حقوق		هزینه تعمیرات	
د ۱۵۷۵۰			ل ۴۶۵۰		ل ۱۰۷۵۰
۱۵۷۵۰			۴۶۵۰		۱۰۷۵۰

ماشین آلات	
	د ۱۵۷۵۰
	۱۵۷۵۰

ترازنامه:

ترازنامه		ترازنامه	
بدهیها:		دارائیهها:	
اسناد پرداختی ۱۵۷۵۰		ح بانک ۱۲۲۵	
ح پرداختی ۱۲۰۲۵		ح دریافتی ۲۷۰۰	
سرمایه: (۶۰۵۰)		م آلات ۱۵۷۵۰	
		ملزومات ۲۰۵۰	
۲۱۷۲۵		۲۱۷۲۵	

مثال : شرکت امین در سال ۱۳۸۲ تاسیس و با اطلاعات زیر فعالیت خود را آغاز نمود:

الف) سرمایه اولیه این شرکت ۷۰۰۰ ریال.

ب) خرید ملزومات به مبلغ ۸۷۵ ریال بطور نسیه.

ج) خرید تجهیزات بصورت نقد و نسیه به مبلغ ۱۶۲۵ ریال که ۷۵۰ ریال نقد و بقیه بصورت سفته.

د) دریافت بابت ارائه خدمات به مبلغ ۱۸۷۵ ریال بصورت نقد.

ه) پرداخت هزینه تعمیرات به مبلغ ۳۷۵ ریال بصورت نقد.

و) ارائه صورت حساب به مبلغ ۷۲۵ ریال به شرکت مهر پویان.

ز) سرمایه گذاری مجدد به مبلغ ۲۵۰۰ ریال.

ح) پرداخت دستمزد کارگران مبلغ ۶۰۰ ریال.

ط) برداشت نقدی به مبلغ ۷۵۰ ریال

ث) دریافت مبلغ ۱۲۵ ریال طلب از شرکت مهر پویان.

ج) خرید تجهیزات به مبلغ ۲۵۰۰ ریال طی یک سفته.

ک) ارائه خدمات و دریافت ۱۰۰۰ ریال بصورت نقد.

مطلوبست ترازنامه و سودوزیان و صورتحساب سرمایه پایان دوره.

الف :

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۸۲	بانک	۷۰۰۰	
	سرمایه		۷۰۰۰

ب :

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۸۲	ملزومات	۸۷۵	
	ح پرداختنی		۸۷۵

ج :

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۸۲	تجهیزات	۱۶۲۵	
	بانک		۷۵۰
	اسناد پرداختنی		۸۷۵

د :

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۸۲	بانک	۱۸۷۵	
	درآمد		۱۸۷۵

: ۵

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۸۲	هزینه تعمیرات	۳۷۵	
	بانک		۳۷۵

: ل

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۸۲	حسابهای دریافتی	۷۲۵	
	درآمد		۷۲۵

: ن

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۸۲	بانک	۲۵۰۰	
	سرمایه مجدد		۲۵۰۰

: ی

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۸۲	هزینه حقوق	۶۰۰	
	بانک		۶۰۰

: و

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۸۲	برداشت	۷۵۰	
	بانک		۷۵۰

: ر

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۸۲	بانک	۱۲۵	
	حسابهای دریافتی از محل ل		۱۲۵

: ز

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۸۲	تجهیزات	۲۵۰۰	
	حسابهای پرداختی		۲۵۰۰

: ک

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۸۲	بانک	۱۰۰۰	
	درآمد		۱۰۰۰

انتقال به دفتر کل :

@Accounting_House

اساد: حاتم تقى حانى

ملزومات		سرمایه		م نقد و بانک	
	ب ۸۷۵	الف ۷۰۰۰		ج ۷۵۰	الف ۷۰۰۰
		ن ۲۵۰۰		ه ۳۷۵	د ۱۸۷۵
				ی ۶۰۰	ن ۲۵۰۰
				و ۷۵۰	ر ۱۲۵
					ک ۱۰۰۰
.	۸۷۵	۹۵۰۰	.	۲۴۷۵	۱۲۵۰۰
	۸۷۵	۹۵۰۰			۱۰۰۲۵

ح پرداختنی		تجهیزات		اسناد پرداختنی	
	ب ۸۷۵		ج ۱۶۲۵		ج ۸۷۵
			ز ۲۵۰۰		ز ۲۵۰۰
۸۷۵		.	۴۱۲۵	۳۳۷۵	

درآمد		هزینه تعمیرات		ح دریافتنی	
د ۱۸۷۵			ه ۳۷۵	ر ۱۲۵	ل ۷۲۵
ج ۷۲۵					
ک ۱۰۰۰					
۳۶۰۰			۳۷۵	۱۲۵	۷۲۵
۳۶۰۰			۳۷۵		۶۰۰

هزینه حقوق		برداشت	
	ی ۶۰۰		و ۷۵۰
	۶۰۰		۷۵۰

ترازنامه			
دارائیهها:		بدهیها:	
ح بانک	۱۰۰۲۵	اسناد پرداختنی	۳۳۷۵
ح دریافتنی	۶۰۰	ح پرداختنی	۸۷۵
تجهیزات	۴۱۲۵	سرمایه :	۱۱۳۷۵
ملزومات	۸۷۵		
۱۵۶۲۵		۱۵۶۲۵	

صورت حساب سود (زیان)

۳۶۰۰	درآمد
	کسر میشود:
(۳۷۵)	هزینه تعمیرات
(۶۰۰)	هزینه حقوق
۲۶۲۵	سود (زیان)

صورت حساب سرمایه

۷۰۰۰	سرمایه اول دوره
۲۵۰۰	سرمایه مجدد
۹۵۰۰	سرمایه طی دوره
۲۶۲۵	سود (زیان)
	کسر میشود:
(۷۵۰)	برداشت
۱۱۳۷۵	سرمایه پایان دوره

اصلاحات و تعریلات:

برای انجام ثبت های اصلاحی در پایان هر دوره مالی به یکی از سه روش زیر میتوان عمل نمود:

۱- روش تعهدی   ۲- روش استفاده از حسابهای دائمی   ۳- روش استفاده از حسابهای موقت

تعریف روش استفاده از حسابهای دائمی:

طبق تعریف این روش در هنگام پرداخت وجه برای دریافت خدمات در آینده یک حساب دائمی به نام پیش پرداخت هزینه بدهکار میگردد و در پایان دوره مالی حساب دائمی فوق بستانکار شده و یک حساب موقت بدهکار میگردد به نام هزینه به مبلغ هزینه منقضی شده.

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
	پیش پرداخت هزینه	**	
	صندوق		**

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
	هزینه	**	
	پیش پرداخت هزینه		**

و در هنگام دریافت وجه برای خدمات در آتی یک حساب دائمی به نام پیش دریافت درآمد بستانکار میگردد و در پایان دوره مالی حساب دائمی فوق بدهکار شده و یک حساب موقت بستانکار میگردد. بنام درآمد به مبلغ درآمد تحقق یافته.

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۱/۱	صندوق	**	
	پیش دریافت درآمد		**

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۱۲/۲۹	پیش دریافت درآمد	**	
	درآمد		**

مثال : شرکت البرز بابت بیمه شخص ثالث اتومبیل کارخانه به ۲۴۰/۰۰۰ ریال به بیمه دانا پرداخت نمود در تاریخ ۸۷/۴/۱ بمدت یکسال اگر شروع دوره مالی ۱/۱ باشد مطلوبست ارائه ثبت لازم در تاریخ انعقاد قرارداد و ارائه ثبت اصلاحی در پایان دوره مالی در دفاتر شرکت البرز و بیمه دانا به روش استفاده از حسابهای دائمی دفاتر شرکت البرز .

تاریخ	شرح - البرز	بدهکار	بستانکار
۴/۱	پیش پرداخت هزینه	۲۴۰/۰۰۰	
	صندوق		۲۴۰/۰۰۰

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۱۲/۲۹	هزینه	۱۸۰/۰۰۰	
	پیش پرداخت هزینه		۱۸۰/۰۰۰

دفاتر شرکت دانا:

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۱/۴	صندوق	۲۴۰/۰۰۰	
	پیش دریافت درآمد		۲۴۰/۰۰۰

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۱۲/۲۹	پیش دریافت درآمد	۱۸۰/۰۰۰	
	درآمد		۱۸۰/۰۰۰

روش استفاده از حسابهای موقت :

طبق تعریف این روش در هنگام پرداخت وجه برای دریافت خدمات در آتی یک حساب موقت بنام هزینه بدهکار میشود و در پایان دوره مالی حساب موقت فوق بستانکار شده و یک حساب دائمی بدهکار میگردد. به مبلغ هزینه منقضی نشده.

ثبت در دفاتر البرز:

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
	هزینه	**	
	صندوق		**

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
	پیش پرداخت هزینه	**	
	هزینه		**

و همچنین در هنگام دریافت وجه برای ارائه خدمت در آتی یک حساب موقت بنام درآمد بستانکار میگردد و در پایان دوره مالی حساب موقت فوق بدهکار شده و یک حساب دائمی بستانکار میگردد بنام پیش دریافت درآمد به مبلغ درآمد تحقق نیافته.

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
	صندوق	**	
	درآمد		**

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
	درآمد	**	
	پیش دریافت درآمد		**

مثال : باتوجه به مثال فوق مطلوبست ارائه ثبت های لازم در دفاتر البرز و بیمه دانا با روش استفاده از حسابهای موقت ؟ دفاتر البرز

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
	هزینه	۲۴۰/۰۰۰	
	صندوق		۲۴۰/۰۰۰

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
	پیش پرداخت هزینه	۶۰/۰۰۰	
	هزینه		۶۰/۰۰۰

دفاتر شرکت دانا :

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
	صندوق	۲۴۰/۰۰۰	
	درآمد		۲۴۰/۰۰۰

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
	درآمد	۶۰/۰۰۰	
	پیش دریافت درآمد		۶۰/۰۰۰

پیش پرداخت بیمه		دائمی		هزینه بیمه	
	۲۴۰/۰۰۰		۱۸۰/۰۰۰		۱۸۰/۰۰۰
	۶۰/۰۰۰		۱۸۰/۰۰۰		۱۸۰/۰۰۰

هزینه بیمه		موقت		پیش پرداخت بیمه	
	۲۴۰/۰۰۰		۶۰/۰۰۰		۶۰/۰۰۰
	۱۸۰/۰۰۰		۶۰/۰۰۰		۶۰/۰۰۰

انواع تخفیفات :

- ۱- تخفیفات توافقی
- ۲- تخفیفات تجارتي (تجاری)
- ۳- تخفیفات بعلت عیب ها و نقص ها
- ۴- تخفیفات نقدی

تخفیفات توافقی : (چانه زنی) این نوع تخفیف در دفاتر ثبت نمی گردد و کالای خریداری شده به بهاء تمام شده در دفاتر انعکاس می گردد.

تخفیفات تجارتي (تجاری) : این نوع تخفیف نیز در دفاتر ثبت نمیگردد و کالای خریداری شده به بهاء تمام شده انعکاس میگردد. مانند حراجی ها

تخفیفات بعلت معیوب بودن کالا : این تخفیف در دفاتر ثبت میگردد تحت عنوان برگشت از خرید و تخفیفات (ت.ن.فروش) و برگشت از فروش و تخفیفات.

تخفیفات نقدی : این تخفیف در دفاتر ثبت میگردد و تحت عنوان تخفیفات نقدی خرید و تخفیفات نقدی فروش (ن-۳۰-۲٪-۱۰) نسیه ۳۰ روزه ۲٪ تخفیف تا ۱۰ روز

مثال : ۱- شرکت الوند مبلغ ۹۰/۰۰۰ ریال کالا بطور نقد شرکت آفتاب فروخت. ۲- شرکت آفتاب بابت حمل کالای خریداری شده از شرکت الوند مبلغ ۷۰۰۰۰ ریال به راننده وانت پرداخت نمود ۳- شرکت آفتاب کالای خریداری شده را بطور نقد از شرکت الوند به مبلغ ۱۳۰۰۰۰ ریال به شرکت اندیشه بطور نسیه فروخت. ۴- شرکت آفتاب بابت حمل کالای فروخته شده بطور نسیه بشرکت اندیشه مبلغ ۱۱۰۰۰ ریال به راننده وانت بطور نقد پرداخت کرد. ۵- شرکت آفتاب مبلغ ۱۵۰۰۰۰ ریال کالا بطور نسیه از شرکت الوند خریداری نمود که شرایط نسیه فروش ۳۰ روزه و نرخ تخفیف در مدت ۱۰ روز ۲٪ میباشد (ن-۳۰-۲٪-۱۰) ۶- شرکت آفتاب کالای

خریداری شده را بطور نسبی از شرکت الوند ۲۰۰۰۰ ریال بعلت معیوب بودن برگشت. ۷- شرکت آفتاب بدهی خود را به شرکت الوند ۸ روز پس از تاریخ معامله پرداخت و تسویه نمود. مطلوبست ارائه ثبت های لازم در دفاتر شرکتهای الوند و آفتاب.

بستانکار	بدهکار	شرکت آفتاب(خریدار)	بستانکار	بدهکار	شرکت الوند(فروشنده)
	۹۰۰۰۰	خرید کالا		۹۰۰۰۰	۱-صندوق
۹۰۰۰۰		صندوق	۹۰۰۰۰		فروش
	۱۳۰۰۰۰	ح دریافتی			۲-
۱۳۰۰۰۰		فروش کالا			۳-
	۷۰۰۰۰	هزینه حمل کالا			۴-
۷۰۰۰۰		صندوق			
	۱۱۰۰۰	هزینه کالای فروخته شده			
۱۱۰۰۰		صندوق			
	۱۵۰۰۰۰	خرید کالا		۱۵۰۰۰۰	۵-حساب دریافتی
۱۵۰۰۰۰		حساب پرداختی	۱۵۰۰۰۰		فروش کالا
	۲۰۰۰۰	ح پرداختی		۲۰۰۰۰	۶-برگشت از فروش و ت
۲۰۰۰۰		برگشت از خرید و ت	۲۰۰۰۰		ح دریافتی
	۱۵۰۰۰۰	ح پرداختی		۱۴۷۰۰۰	۷-صندوق
۳۰۰۰		ت ن خرید		۳۰۰۰	ت ن فروش
۱۴۷۰۰۰		صندوق	۱۵۰۰۰۰		ح دریافتی

نکته:

- حساب خرید : حسابی است موقت ماهیت آن بدهکار و در پایان دوره مالی با حساب خلاصه سود و زیان بسته میشود و در صورت سودوزیان و تراز آزمایشی نوشته میشود.
- حساب برگشت از خرید و تخفیفات و ت ن خرید : حسابی هستند موقت و ماهیت آنها بستانکار و در پایان دوره مالی بحساب خلاصه سودوزیان بسته میشود و در تراز آزمایشی و خلاصه سودوزیان نوشته میشود.
- حساب فروش : حسابی است موقت ماهیت آن بستانکار و در پایان دوره مالی با حساب خلاصه سودوزیان بسته میشود و در صورت سودوزیان و تراز آزمایشی نوشته میشود.
- حساب برگشت از فروش و تحقیقات و ت ن فروش : حسابی هستند موقت ماهیت آن بدهکار و در پایان دوره مالی بحساب خلاصه سودوزیان بسته میشود و در صورت سودوزیان و تراز آزمایشی نوشته میشود.
- حساب هزینه حمل کالای خریداری شده : حسابی است موقت ماهیت آن بدهکار و در پایان دوره مالی با حساب خلاصه سودوزیان بسته میشود و در صورت سودوزیان و تراز آزمایشی نوشته میشود.
** تنها هزینه ای است که در محاسبه بهاء تمام شده کالای فروش رفته تاثیر مستقیم دارد.
- حساب هزینه حمل کالای فروش رفته : حسابی است موقت ماهیت آن بدهکار و در پایان دوره مالی با حساب خلاصه سود و زیان بسته میشود. و در صورت سودوزیان و تراز آزمایشی نوشته میشود.

فرمول ها:

(ت ن فروش + برگشت از فروش و ت) - فروش ناخالص = فروش خالص

(ت.ن خرید + برگشت از خرید و ت) - خرید ناخالص = خرید خالص

هزینه حمل کالای خریداری شده + خرید خالص = بهای تمام شده کالای خریداری شده

موجودی کالای اول دوره + بهای تمام شده کالای خریداری شده = بهای تمام شده کالای آماده برای فروش

موجودی کالای پایان دوره - کالای آماده برای فروش = بهای تمام شده کالای فروش رفته

(بهای تمام شده کالای فروش رفته) ب ت ک ف - فروش خالص = سودزبان ناخالص

درآمدها + سایر هزینه ها - سودزبان ناخالص = سودزبان خالص

فرمولها بصورت گزارش:

**	م کالای اول دوره
**	خرید کالا
**	برگشت از خرید و ت
**	ت ن خرید
(**)	جمع برگشت
**	خرید خالص
**	+ هزینه حمل کالای خریداری شده
**	بهای تمام شده کالای خریداری شده
**	بهای تمام شده کالای آماده برای فروش
(**)	- م پایان دوره
**	ب ت ک ف

مثال : معاملات مربوط به خرید و فروش بازرگانی حامد طی یک ماه خرداد ۹۰ به قرار زیر است:

۳/۱ فروش نقدی ۱۷۰۰۰ ریال کالا. ۳/۲ خرید نسیه ۱۸۰/۰۰۰ ریال کالا از شرکت سامان با شرط ن ۳۰-

۱۰٪- ۳/۲ پرداخت مبلغ ۶/۰۰۰ ریال برای حمل کالای خریداری شده از شرکت سامان.

۳/۹ خرید نسیه ۲۷/۷۷۰ ریال اثاثه اداری از شرکت فلزکار با شرط ن ۶۰-۲٪-۲۰

۳/۹ فروش نسیه ۳۹/۶۰۰ ریال کالا به شرکت ساختمانی وزنه با شرط نسیه ۳۰ روزه

۳/۱۲ صدور چک برای پرداخت فاکتور مورخه ۳/۲ شرکت سامان

۳/۱۲ خرید نقدی ۳/۲۴۰ ریال کالا ۳/۱۶ فروش نسیه ۶۱/۰۰۰ ریال کالا به شرکت آفاق با شرط ن ۳۰-

۱۰٪- ۳/۱۷ صدور اعلامیه بستانکار شماره ۲۶۸ به مبلغ ۱۰۰۰ ریال بابت تخفیف اعطائی به شرکت

آفاق بعلت عیب و نقص کالا ۳/۲۳ احداث انبار پیش ساخته در محل موسسه بازرگانی حامد توسط شرکت

ساختمانی وزنه. طرفین موافقت نمودند که هزینه احداث انبار با بدهی شرکت وزنه تهاتر شود.

۳/۲۶ تسویه حساب با شرکت آفاق تخفیفی را که بعلت عیب و نقص در تاریخ ۳/۱۷ اعطاء شده است در نظر بگیرید. مطلوبست ثبت عملیات فوق در دفتر روزنامه بازرگانی حامد.

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۳/۱	بانک	۱۷۰۰۰	
	فروش کالا		۱۷۰۰۰

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۳/۲	خرید	۱۸۰۰۰۰	
	حسابهای پرداختی (ن ۳۰-۲٪-۱۰)		۱۸۰۰۰۰

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۳/۲	حمل و نقل کالای خریداری شده	۶۰۰۰	
	بانک		۶۰۰۰

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۳/۹	اثاثه	۲۷۷۷۰	
	حسابهای پرداختی از شرکت فلزکار (ن ۶۰-۲٪-۲۰)		۲۷۷۷۰

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۳/۹	حسابهای دریافتی	۳۹/۶۰۰	
	فروش کالا		۳۹/۶۰۰

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۳/۱۲	حسابهای پرداختی	۱۸۰/۰۰۰	
	ت. ن. خرید		۳/۶۰۰
	بانک		۱۷۶/۴۰۰

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۳/۱۲	خرید کالا	۳/۲۴۰	
	بانک		۳/۲۴۰

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۳/۱۶	حسابهای دریافتی	۶۱/۰۰۰	
	فروش کالا شرکت آفاق (ن ۳۰-۲٪-۱۰)		۶۱/۰۰۰

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۳/۱۷	برگشت از فروش و ت	۱۰۰۰	
	حسابهای دریافتی		۱۰۰۰

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۳/۲۳	ساختمان	۳۹/۶۰۰	
	حسابهای دریافتی		۳۹/۶۰۰

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۳/۲۶	ت. ن. فروش	۱۲۰۰	
	بانک	۵۸۸۰۰	
	حسابهای دریافتی (۱۰۰۰۰ قبلاً تخفیف داده)		۶۰۰۰۰

مثال: معاملات خرید و فروش کالای بازرگانی برنا در یک ماهه مهر ماه سال ۸۰ به قرار زیر است:

- ۸۰/۷/۱ خرید نسیه ۸۰۰۰ ریال کالا از شرکت وزین با شرط ن ۳۰-۲٪-۱۰
- ۸۰/۷/۳ فروش نسیه ۳۰۰۰ ریال کالا به شرکت پویا با شرط ن ۳۰-۱٪-۱۰
- ۸۰/۷/۴ خرید نقدی کالا از شرکت کیهان قیمت کالای خریداری شده طبق فهرست قیمتها ۱۲۰۰۰ ریال میباشد.
- ۸۰/۷/۶ دریافت یک فقره چک از شرکت پویا بابت معامله ۷/۳
- ۸۰/۷/۷ خرید نقدی ۱۰۰۰ ریال کالا از شرکت پیروز
- ۸۰/۷/۸ دریافت ۲۰۰ ریال تخفیف از شرکت پیروز نسبت به یک قلم کالای خسارت دیده.
- ۸۰/۷/۹ خرید نسیه ۲۰۰۰ ریال کالا از شرکت درخشان با شرط ن ۳۰-۲٪-۱۰
- ۸۰/۷/۱۱ تسویه حساب با شرکت وزین بابت معامله مورخه ۷/۱
- ۸۰/۷/۱۵ فروش نسیه ۷۰۰۰ ریال کالا به شرکت خاوران با شرط ن ۳۰-۱٪-۱۰
- ۸۰/۷/۲۱ فروش نسیه ۵۵۰۰ ریال کالا بشرکت کاوه به شرط ن ۳۰-۱٪-۱۰
- ۸۰/۷/۲۴ تسویه حساب با شرکت درخشان بابت معامله مورخه ۷/۹
- ۸۰/۷/۲۷ خرید نقدی ۴۰۰۰ ریال کالا از شرکت جهان
- ۸۰/۷/۲۸ پرداخت مبلغ ۱۲۰ ریال بابت هزینه حمل کالای خریداری شده در تاریخ ۷/۲۷
- ۸۰/۷/۳۰ دریافت ۲۰۰ ریال بابت برگرداندن کالای معیوب به شرکت جهان. مطلوبست ثبت معاملات فوق در دفتر روزنامه عمومی بازرگانی شرکت برنام.

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۸۰/۷/۱	خرید کالا	۸۰۰۰	
	ح پرداختی شرکت وزین (ن ۳۰-۲٪-۱۰)		۸۰۰۰

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۷/۳	ح دریافتی	۳۰۰۰	
	فروش شرکت پویا (ن ۳۰-۱٪-۱۰)		۳۰۰۰

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۷/۴	خرید کالا	۱۲۰۰۰	
	بانک خرید نقدی از شرکت کیهان		۱۲۰۰۰

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۷/۶	بانک	۲۹۷۰	
	ت. ن. فروش	۳۰	
	ح دریافتی		۳۰۰۰

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۷/۷	خرید کالا	۱۰۰۰	
	بانک		۱۰۰۰

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۷/۸	صندوق	۲۰۰	
	ت. ن. خرید		۲۰۰

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۷/۹	خرید کالا	۲۰۰۰	
	ح پرداختی		۲۰۰۰
	از شرکت درخشان (ن ۳۰-۲٪-۱۰)		

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۷/۱۱	ح پرداختی	۸۰۰۰	
	بانک		۷۸۴۰
	ت. ن. خرید		۱۶۰

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۷/۱۵	ح دریافتی	۷۰۰۰	
	فروش		۷۰۰۰
	به شرکت خاوران (ن ۳۰-۲٪-۱۰)		

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۷/۲۱	ح دریافتی	۵۵۰۰	
	فروش		۵۵۰۰
	به شرکت کاوه (ن ۳۰-۱٪-۱۰)		

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۷/۲۴	ح پرداختی	۲۰۰۰	
	بانک		۲۰۰۰
	بابت تسویه شرکت درخشان		

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۷/۲۷	خرید کالا	۴۰۰۰	
	صندوق		۴۰۰۰
	خرید نقدی از شرکت جهان		

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۷/۲۸	هزینه حمل	۱۲۰	
	بانک		۱۲۰
	پرداختی بابت حمل کالا از شرکت جهان		

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۷/۳۰	صندوق	۲۰۰	
	برگشت از خرید و ت		۲۰۰
	بابت برگشت کالا از شرکت جهان		

روشهای ثبت موجودی کالا :

برای ثبت کالا به یکی از دو روش زیر میتوان عمل نمود :

۱- روش ثبت ادواری

۲- روش ثبت دائمی

تمامی مثالهایی که حل شد به روش ادواری بود.

تفاوت روش ادواری و دائمی :

- ۱- در روش ادواری در هنگام خرید کالا حساب خرید بدهکار می گردد ولی در روش دائمی در هنگام خرید کالا حساب موجودی کالا بدهکار می گردد.
  - ۲- در روش ادواری در هنگام برگشت کالای معیوب یک ثبت عکس هنگام خرید نوشته میشود و تحت عنوان برگشت از خرید و تخفیفات ولی در روش دائمی حساب موجودی کالا بستانکار می شود.
  - ۳- در روش ادواری هنگام فروش کالا یک ثبت به قیمت فروش نوشته می شود ولی در روش دائمی در هنگام فروش کالا دو ثبت همزمان نوشته می شود . ثبت اول به قیمت فروش (همان روش ادواری) و ثبت دوم به قیمت تمام شده.
  - ۴- در روش ادواری در هنگام برگشت کالای فروخته شده معیوب یک ثبت عکس هنگام فروش نوشته میشود تحت عنوان برگشت از فروش و تخفیفات ولی در روش دائمی هنگام برگشت کالای معیوب دو ثبت همزمان عکس هنگام فروش نوشته میشود. ثبت اول به قیمت فروش (مثل روش ادواری) ثبت دوم به قیمت تمام شده.
- ۱- ثبت در زمان خرید:

بستانکار	بدهکار	دائمی
	۱۰۰	موجودی کالا
۱۰۰		ح پرداختنی / صندوق

بستانکار	بدهکار	ادواری
	۱۰۰	خرید کالا
۱۰۰		ح پرداختنی / صندوق

۲- ثبت در زمان برگشت کالای خریداری شده :

بستانکار	بدهکار	دائمی
	۱۰۰	ح پرداختنی / صندوق
۱۰۰		موجودی کالا

بستانکار	بدهکار	ادواری
	۱۰۰	ح پرداختنی / صندوق
۱۰۰		برگشت از خرید و ت

۳- ثبت در زمان فروش کالا به طور نقد و نسیه :

بستانکار	بدهکار	دائمی
	۱۰۰	ح دریافتی / صندوق
۱۰۰		فروش
	۹۰	بهاء تمام شده کالای فروش رفته
۹۰		موجودی کالا

بستانکار	بدهکار	ادواری
	۱۰۰	ح دریافتی / صندوق
۱۰۰		فروش کالا

۴- ثبت در زمان برگشت از فروش نقد و نسیه:

بستانکار	بدهکار	دائمی
	۵۰	برگشت از فروش و ت
۵۰		صندوق / ح دریافتی
	۴۵	موجودی کالا
۴۵		ب. ت. ک. ف

بستانکار	بدهکار	ادواری
	۵۰	برگشت از فروش و ت
۵۰		صندوق / ح دریافتی

۵- در روش دائمی برای بدست آوردن مبلغ موجودی کالای پایان دوره با مانده گیری از حساب موجودی کالا بدست می آید.

موجودی کالا

خرید کالا	برگشت از خرید
برگشت از فروش	فروش کالا
.	.

تنظیم صورتهای مالی و بستن حسابها در موسسات بازرگانی:

۱- تنظیم صورتهای مالی در موسسات بازرگانی : حسابداران برای گزارش وضعیت مالی یک مؤسسه در یک زمان معین و عملکرد مالی یک مؤسسه در یک دوره معین اقدام به تهیه صورتهای مالی برای آن مؤسسه می نمایند. صورتحساب سودوزیان و صورتحساب سرمایه و ترازنامه از صورتهای مالی متداول است. نحوه تهیه صورتهای مالی در مؤسسات بازرگانی تا حدود زیادی شبیه به مؤسسات خدماتی است. تفاوت عمده آنها در نحوه تهیه صورتحساب سود و زیان است.

صورت حساب سودوزیان:

در یک مؤسسه خدماتی برای بدست آوردن مبلغ سود یا زیان خالص هر دوره مالی هزینه ها از درآمدهای آن مؤسسه کسر میگردد در یک مؤسسه بازرگانی هم برای تعیین سود خالص دوره مالی هزینه ها از فروش کالا کسر میگردد. در یک مؤسسه بازرگانی هزینه ها عمدتاً شامل بهای تمام شده کالای فروش رفته و هزینه های عملیاتی میباشد. هزینه های عملیاتی هزینه هایی هستند که برای انجام امور و اداره عملیات مؤسسه بازرگانی صرف میشود

@ Accounting_House

اساد: خانم تقی حانی

مثل هزینه حقوق کارکنان ، آب و برق ، آگهی ، اجاره برای محاسبه یک مؤسسه بازرگانی فروش خالص ، بهای تمام شده کالای فروش رفته ، هزینه های عملیاتی به شمار می رود.

صورت حساب سود و زیان

***	فروش
***	برگشت از فروش و ت
***	ت . ن فروش
(***)	جمع تخفیفات
***	فروش خالص
***	م کالای اول دوره
***	خرید کالا
***	برگشت از خرید و ت
***	ت . ن . خرید
(***)	جمع تخفیفات
***	خرید خالص
***	هزینه حمل کالای خریداری شده
***	بهای تمام شده کالای خریداری شده
***	بهای تمام شده کالای آماده برای فروش
(**)	م کالای پایان دوره
***	ب ت ک ف
***	سود ناخالص
	هزینه های عملیاتی :
***	هزینه اجاره
***	هزینه آب و برق
***	هزینه مسافرت
***	هزینه حمل کالای فروش رفته
***	هزینه آگهی
(**)	جمع هزینه ها
***	سود خالص

مثال : طبق تراز آزمایشی بازرگانی ارج در پایان سال مالی گذشته فروش ۴۸۰۰۰۰۰۰۰ ریال برگشت از فروش و تخفیفات ۱۰۲۰۰۰۰۰ ریال و تخفیفات نقدی فروش ۸۰۰۰۰۰۰ ریال بوده است مبلغ فروش خالص این شرکت را محاسبه کنید.

(ت . ن فروش + برگشت از فروش) - فروش ناخالص = فروش خالص

$$۴۸.۰۰۰.۰۰۰ - (۱.۲۰۰.۰۰۰ + ۸۰۰.۰۰۰) = ۴۶.۰۰۰.۰۰۰ \text{ فروش خالص}$$

ارقام زیر مربوط به عملیات مالی بازرگانی ارج در سال گذشته میباشد موجودی کالای اول دوره ۳.۶۰۰.۰۰۰ ریال
خرید کالا ۳۲.۵۰۰.۰۰۰ ریال برگشت از خرید و تخفیفات ۱.۰۴۰.۰۰۰ ریال تخفیفات نقدی خرید
۶۸۰.۰۰۰ ریال هزینه حمل کالای خریداری شده ۱.۲۲۰.۰۰۰ ریال موجودی کالای پایان دوره
۴.۰۰۰.۰۰۰ ریال مطلوبست بهای تمام شده کالای خریداری شده :

(ت ن خرید + برگشت از خرید و ت) - خرید ناخالص = خرید خالص

$$۳۲.۵۰۰.۰۰۰ - (۱.۰۴۰.۰۰۰ + ۶۸۰.۰۰۰) = ۳۰.۷۸۰.۰۰۰ \text{ خرید خالص}$$

هزینه حمل کالای خریداری شده + خرید خالص = بهای تمام شده کالای خریداری شده

$$۳۰.۷۸۰.۰۰۰ + ۱.۲۲۰.۰۰۰ = ۳۲.۰۰۰.۰۰۰$$

باتوجه به مثال قبل بهای تمام شده کالای فروش رفته را محاسبه کنید.

$$۳.۶۰۰.۰۰۰ + ۳۲.۰۰۰.۰۰۰ = ۳۵.۶۰۰.۰۰۰ \text{ بهای تمام شده کالای آماده برای فروش} = \text{بهای تمام شده کالای خریداری شده} + \text{موجودی اول دوره}$$

$$۳۱.۶۰۰.۰۰۰ = ۳۵.۶۰۰.۰۰۰ - ۴.۰۰۰.۰۰۰ \text{ ب ت ک} = \text{م کالای پایان دوره} - \text{بهای تمام شده کالای آماده برای فروش}$$

مطلوبست سود ناخالص :

$$۱۴۴۰۰۰۰ = ۴۶۰۰۰۰۰ - ۳۱۶۰۰۰۰ \text{ سود ناخالص} = \text{ب ت ک فروش رفته} - \text{فروش خالص}$$

باتوجه به مثال قبلی هزینه های عملیاتی در بازرگانی ارج به شرح ذیل است:

هزینه حقوق کارکنان	۴/۵۰۰/۰۰۰ ریال	هزینه اجاره	۱/۹۰۰/۰۰۰ ریال
هزینه آب و برق و تلفن	۱/۷۰۰/۰۰۰ ریال	هزینه آگهی و تبلیغات	۱/۶۰۰/۰۰۰ ریال
هزینه حمل کالای فروش رفته	۷۰۰/۰۰۰ ریال	هزینه بیمه	۲۰۰/۰۰۰ ریال
هزینه مسافرت	۸۰۰/۰۰۰ ریال		

مطلوبست محاسبه سود خالص: سود خالص = هزینه های عملیاتی - سود ناخالص

سود و زیان طبقه بندی شده :

صورت حساب سود و زیان موسسه بازرگانی ارج

۴۸۰۰۰۰۰۰		فروش ناخالص
	۱۲۰۰۰۰۰	برگشت از فروش و ت
	۸۰۰۰۰۰	ت . ن فروش
(۲۰۰۰۰۰۰)		جمع تخفیفات
۴۶۰۰۰۰۰۰		فروش خالص
۳.۶۰۰.۰۰۰		م کالای اول دوره
	۳۲.۵۰۰.۰۰۰	خرید کالا
	۱.۰۴۰.۰۰۰	برگشت از خرید و ت
	۶۸۰.۰۰۰	ت . ن . خرید
(۱.۷۲۰.۰۰۰)		جمع تخفیفات
۳۰.۷۸۰.۰۰۰		خرید خالص
۱.۲۲۰.۰۰۰		هزینه حمل کالای خریداری شده
۳۲.۰۰۰.۰۰۰		بهای تمام شده کالای خریداری شده
۳۵.۶۰۰.۰۰۰		بهای تمام شده کالای آماده برای فروش
(۴.۰۰۰.۰۰۰)		م کالای پایان دوره
(۳۱.۶۰۰.۰۰۰)		ب ت ک ف
۱۴.۴۰۰.۰۰۰		سود ناخالص
		هزینه های عملیاتی :
	۴.۵۰۰.۰۰۰	هزینه حقوق کارکنان
	۱.۹۰۰.۰۰۰	هزینه اجاره
	۱.۷۰۰.۰۰۰	هزینه آب و برق تلفن
	۷۰۰.۰۰۰	هزینه حمل کالای فروش رفته
	۱.۶۰۰.۰۰۰	هزینه آگهی
	۲۰۰.۰۰۰	هزینه بیمه
	۸۰۰.۰۰۰	هزینه مسافرت
(۱۱.۴۰۰.۰۰۰)		جمع هزینه ها عملیاتی
۳.۰۰۰.۰۰۰		سود خالص

مثال : اطلاعات زیر مربوط به عملکرد موسسه بازرگانی کویر و موسسه بازرگانی قدس برای هر یک از این دو مؤسسه صورت حساب سود و زیان طبقه بندی شده تنظیم نمائید.

شرح	موسسه	کویر	قدس
فروش	۷۷,۴۹۶	۴۸,۹۰۰	
ت ن فروش	۱,۲۸۰	۷۴۱	
برگشت از فروش و ت	۳,۹۰۰	۸۷۰	
موجودی کالای اول دوره	۱۳,۲۱۰	۱۱,۷۰۰	
خرید کالا	۴۹,۹۰۰	۲۰,۱۰۰	
ت ن خرید	۱۲۱	۶۲	
برگشت از خرید و ت	۱,۴۰۱	۵۴	

@ Accounting_House

اساد: حامد تقی حانی

۱۴۰	۵۲۳	هزینه حمل کالای خریداری شده
۲۳۰۳	۳۸۱۰	موجودی کالای پایان دوره
۲۱۴	۱۵۱	هزینه حمل کالای فروش رفته
۳۴۶۸	۴۸۳۰	هزینه حقوق کارکنان
۳۴۰	۸۹۴	هزینه آب و برق و تلفن
۲۸۰۰	۳۰۰۰	هزینه اجاره
۱۱۸	۲۰۷	هزینه بیمه
۱۰۲۰	۴۹۰۰	هزینه آگهی تبلیغات
۱۸	۳۱۳	هزینه ملزومات
۲۰۰	۴۱۱	هزینه متفرقه

صورت حساب سود و زیان موسسه بازرگانی کویر

۷۷,۴۹۶		فروش ناخالص
	۳,۹۰۰	برگشت از فروش و ت
	۱,۲۸۰	ت . ن فروش
(۵,۱۸۰)		جمع تخفیفات
۷۲,۳۱۶		فروش خالص
	۱۳,۲۱۰	م کالای اول دوره
	۴۹,۹۰۰	خرید کالا
		برگشت از خرید و ت
	۱,۴۰۱	ت . ن . خرید
	۱۲۱	جمع تخفیفات
	(۱,۵۲۲)	خرید خالص
	۴۸,۳۷۸	هزینه حمل کالای خریداری شده
	۵۲۳	بهای تمام شده کالای خریداری شده
	۴۸,۹۰۱	بهای تمام شده کالای آماده برای فروش
	۶۲,۱۱۱	م کالای پایان دوره
(۵۸,۳۰۱)		ب ت ک ف
۱۴,۰۱۵		سود ناخالص
		هزینه های عملیاتی :
	۴,۸۳۰	هزینه حقوق کارکنان
	۳,۰۰۰	هزینه اجاره
	۸۹۴	هزینه آب و برق و تلفن
	۱۵۱	هزینه حمل کالای فروش رفته
	۴,۹۰۰	هزینه آگهی
	۲۰۷	هزینه بیمه
	۳۱۳	هزینه ملزومات
	۴۱۱	هزینه متفرقه
(۱۴,۷۰۶)		جمع هزینه ها عملیاتی
(۶۹۱)		زیان خالص

صورت حساب سود و زیان موسسه بازرگانی قدس

۴۸۹۰۰		فروش ناخالص
	۸۷۰	برگشت از فروش و ت
	۷۴۱	ت . ن فروش
(۱۶۱۱)		جمع تخفیفات
۴۷۲۸۹		فروش خالص
	۱۱۷۰۰	م کالای اول دوره
	۲۰۱۰۰	خرید کالا
	۵۴	برگشت از خرید و ت
	۶۲	ت . ن . خرید
	(۱۱۶)	جمع تخفیفات
	۱۹۹۸۴	خرید خالص
	۱۴۰	هزینه حمل کالای خریداری شده
	۲۰۱۲۴	بهای تمام شده کالای خریداری شده
	۳۱۸۲۴	بهای تمام شده کالای آماده برای فروش
	(۲۳۰۳)	م کالای پایان دوره
(۲۹۵۲۱)		ب ت ک ف
۱۷۷۶۸		سود ناخالص
		هزینه های عملیاتی :
	۳۴۶۸	هزینه حقوق کارکنان
	۲۸۰۰	هزینه اجاره
	۳۴۰	هزینه آب و برق تلفن
	۲۱۴	هزینه حمل کالای فروش رفته
	۱۰۲۰	هزینه آگهی
	۱۱۸	هزینه بیمه
	۱۸	هزینه ملزومات
	۲۰۰	هزینه متفرقه
		جمع هزینه ها عملیاتی
(۸۱۷۸)		سود خالص
۹۵۹۰		

مثال: در هر ستون بجای مربع مبلغ مناسب بنویسید:

شرح	موسسه	بازرگانی وحید	فروشگاه کرخه	عمده فروشی نسیم	فروشگاه رامین
موجودی کالای اول دوره	۲۱/۳۰۰/۰۰۰	۸/۳۴۲/۵۰۰	۳۲۱/۰۰۰	۹/۵۰۰/۰۰۰	
بهای تمام شده کالای خریداری شده	۴۵/۹۰۰/۰۰۰	۱۳/۲۸۰/۰۰۰	۱۷/۵۴۱/۰۰۰	۲۱/۷۰۰/۰۰۰	
موجودی کالای پایان دوره	۱۰/۸۹۰/۰۰۰	۱/۴۸۳/۳۰۰	۱/۸۴۵/۰۰۰	۷/۳۴۲/۰۰۰	
ب ت ک ف	۵۶/۳۱۰/۰۰۰	۲۰/۱۳۸/۲۰۰	۱۶/۰۱۷/۰۰۰	۲۳/۸۵۸/۰۰۰	

چرخه حسابداری در موسسات بازرگانی:

حسابداران برای گزارش وضعیت مالی و نتایج عملیات یک موسسه عمر آن به دوره های زمانی مساوی تقسیم میکنند و هر یک از این دوره ها را دوره مالی می نامند در هر دوره مالی مجموعه ای از عملیات حسابداری بطور منظم و در مراحل پیاپی انجام میگردد تا گزارشهای مربوط به نتایج عملیات و وضعیت مالی یک موسسه تهیه شود به این مجموعه از عملیات حسابداری که در مراحل پیاپی در هر دوره مالی انجام میشود چرخه حسابداری میگویند. مراحل چرخه حسابداری عبارتند از :

- ۱- جمع آوری اطلاعات مربوط به فعالیتهای مالی.
- ۲- تجزیه و تحلیل فعالیتهای مالی.
- ۳- ثبت فعالیتهای مالی در دفتر روزنامه
- ۴- انتقال اطلاعات از دفتر روزنامه به دفتر کل.
- ۵- تهیه تراز آزمایشی.
- ۶- اصلاح حسابهای دفتر کل.
- ۷- تهیه تراز آزمایشی اصلاح شده.
- ۸- تهیه صورتهای مالی.
- ۹- بستن حسابهای موقت.
- ۱۰- تهیه تراز آزمایشی اختتامی.

چرخه حسابداری در موسسات بازرگانی مشابه موسسات خدماتی است. تنها اختلاف در ثبت های مربوط به اصلاح حساب موجودی کالا و بستن حسابهای موقت است.

اصلاح حسابها:

معمولاً در موسسات بازرگانی همانند موسسات خدماتی در پایان دوره مالی برخی حسابها اصلاح یا تعدیل می شوند. پیش پرداختها ، پیش پرداخت اجاره و موجودی ملزومات از جمله حسابهایی هستند که در پایان دوره اصلاح میشوند. دسته دیگر از اصلاحات مربوط به موجودی کالا است که تنها در موسسات بازرگانی کاربرد دارد.

دسته دیگر از اصلاحات مربوط به موجودی کالا است که تنها در موسسات بازرگانی کاربرد دارد.

برای اصلاح موجودی کالا در موسسات بازرگانی دو ثبت انجام می شود:

- ۱- ثبت حذف مبلغ موجودی کالای اول دوره برا حذف مبلغ موجودی کالای اول دوره مانده حساب موجودی کالا که بیانگر رقم موجودی کالای اول دوره می باشد خلاصه سودوزیان را بدهکار و موجودی کالا را بستانکار میکنم به ترتب مبلغ موجودی کالای اول دوره حذف میگردد.
- ۲- ثبت مبلغ موجود کالای پایان دوره : در پایان هر دوره مالی موسسات بازرگانی م کالای پایان دوره خود را شمارش کرده و بهاء تمام شده آن را محاسبه میکنند. برای اینکه مبلغ م کالای پایان دوره در حسابها منعکس شوند م کالا به میزان م کالای پایان دوره بدهکار و خلاصه سودوزیان به همین مبلغ بستانکار میشود.

مثال : موجودی کالا طبق تراز آزمایشی اصلاح شده بازرگانی ارج در پایان سال ۷۶ معادل ۳.۶۰۰.۰۰۰ ریال است در پایان سال مالی م کالا شمارش و بهاء تمام شده آن معادل ۴.۰۰۰.۰۰۰ ریال ارزیاب شد.

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۱	خلاصه سودوزیان	۳.۶۰۰.۰۰۰	
	ح م کالای اول دوره		۳.۶۰۰.۰۰۰
۲	م کالای پایان دوره	۴.۰۰۰.۰۰۰	
	ح خلاصه سودوزیان		۴.۰۰۰.۰۰۰

بستن حسابهای موقت:

نحوه بستن حسابهای موقت در مؤسسات بازرگانی تا حدود زیاد شبیه مؤسسات خدماتی است. ترتب بستن حسابهای موقت در مؤسسات بازرگانی بشرح زیر است:

الف (حساب فروش کالا، برگشت از خرید و ت ، حساب ت .ن. خرید را بدهکار کرده و حساب خلاصه سودوزیان را معادل جمع آنها بستانکار میکنیم.

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
	فروش	**	
	برگشت از خرید و ت	**	
	ت .ن. خرید	**	
	خلاصه سودوزیان		**

ب) حساب خرید ، برگشت از فروش و ت ، و ت .ن. فروش وهمچنین هر یک از حسابهای هزینه های عملیاتی را بستانکار کرده و حساب خلاصه سودوزیان را معادل جمع آنها بدهکار میکنیم.

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
	خلاصه سودوزیان	**	
	خرید کالا		**
	برگشت از فروش و ت		**
	ت .ن. فروش		**
	هزینه های عملیاتی		**

ج) پس از بستن حسابهای تشریح شده در قسمت الف و ب چنانچه خلاصه سودوزیان مانده بستانکار داشته باشد(سودخالص) معادل مانده مزبور بدهکار شده و حسابهای سرمایه مالک به همین میزان بستانکار میشود. بدیهی است اگر خلاصه سودوزیان مانده بدهکار داشته باشد (زیان خالص) معادل مانده مزبور بستانکار شده و حساب سرمایه مالک به همین میزان بدهکار میشود.

د) حساب برداشت به میزان مانده نهایی بستانکار شده و حساب سرمایه مالک بدهکار میشود.

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۷/۳۰	سرمایه	**	
	برداشت		**

مثال جامع(اصلاح حسابها و تهیه صورتهای مالی و بستن حسابها):

بازرگانی نیرو به عمده فروشی باطری ساعت اشتغال دارد و تراز آزمایشی زیر در پایان دومین سال فعالیت و قبل از انجام اصلاحات پایان دوره بشرح ذیل است:

نیروگاه نیرو تراز آزمایشی به تاریخ ۷۶/۱۲/۲۹				
اصلاح شده		اصلاح نشده		نام حساب
بستانکار	بدهکار	بستانکار	بدهکار	
			۱.۸۵۰.۰۰۰	نقدوبانک
			۳.۷۵۰.۰۰۰	حسابهای دریافتی
	۳۳۸۹۰۰۰		۴.۳۴۵.۰۰۰	م کالا
	۳۶۱۲۰۰		۷۲۰.۰۰۰	ملزومات
	۱۷۶۰۰۰۰		۲.۶۴۰.۰۰۰	پیش پرداخت اجاره
	۱۶۹۵۰۰		۲۲۶.۰۰۰	پیش پرداخت بیمه
			۸.۲۷۴.۰۰۰	اثاثه
			۴۰.۸۰۰.۰۰۰	وسائط نقلیه
		۱.۳۰۰.۰۰۰		ح پرداختنی
		۹.۱۰۰.۰۰۰		وام پرداختنی
		۴۱.۴۸۰.۰۰۰		سرمایه بهنام پور
			۳.۷۰۹.۰۰۰	برداشت
		۴۸.۵۴۰.۰۰۰		فروش کالا
			۲۸۲.۰۰۰	برگشت از فروش کالا
			۶۱۰.۰۰۰	ت.ن. فروش
			۲۱.۵۰۰.۰۰۰	خرید کالا
		۳۲۲.۷۰۰		برگشت از خرید و ت
			۵۳۰.۰۰۰	هزینه حمل کالای خریداری شده
		۴۸۰.۰۰۰		ت.ن. خرید
			۷.۹۴۵.۰۰۰	هزینه حقوق کارکنان
	۲۰۸۰۰۰۰		۱.۲۰۰.۰۰۰	هزینه اجاره
			۹۲۰.۰۰۰	هزینه آب و برق و تلفن
			۳۶۲.۵۰۰	هزینه پذیرائی
	۵۶۵۰۰		-	هزینه بیمه وسائط نقلیه
	۳۵۸۸۰۰		-	هزینه ملزومات مصرفی
			۸۹۰.۰۰۰	هزینه آگهی و تبلیغات
			۵۴۱.۰۰۰	هزینه حمل کالای فروش رفته
			۱۲۸.۲۰۰	هزینه متفرقه
	۹۵۶۰۰۰			خلاصه سودوزیان
۱۰۱۲۲۲۷۰۰	۱۰۱۲۲۲۷۰۰	۱۰۱.۲۲۰.۷۰۰	۱۰۱.۲۲۲.۷۰۰	جمع

سایر اطلاعات بشرح ذیل است:

- ۱- بهاء تمام شده م کالا در پایان اسفند ۷۶ ۳.۳۸۹.۰۰۰ ریال ارزیابی شد.
- ۲- مبلغ پیش پرداخت اجاره مربوط به اجاره یکسال دفتر بازرگانی نیرو از اول آذرماه ۷۶ تا پایان آبان ۷۷ میباشد.

- ۳- پیش پرداخت بیمه مربوط به بیمه نامه یکسال وسائط نقلیه میباشد تاریخ شروع بیمه نامه ۱/۱۰/۱۶ است.
- ۴- در پایان سال ۱۶ بهای تمام شده م ملزومات ۳۶۱.۲۰۰ ریال ارزیابی شد.
- ۵- آقای بهنام پور در طول سال ۱۶ مجموعاً ۲۳.۲۰۰.۰۰۰ ریال در بازرگانی نیرو سرمایه گذاری مجدد انجام داد. باتوجه به تراز آزمایشی اصلاح نشده و سایر اطلاعات اصلاح حسابها ، تهیه صورتهای مالی و بستن حسابها را انجام دهید.

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۱	خلاصه سود و زیان	۴۳۴۵۰۰۰	
	ح م کالا در اول دوره		۴۳۴۵۰۰۰
۲	م کالای پایان دوره	۳۳۸۹۰۰۰	
	خلاصه سودوزیان		۳۳۸۹۰۰۰
۳	ه اجاره (۲۶۴۰۰۰ * ۴/۱۲)	۸۸۰۰۰۰	
	پیش پرداخت اجاره		۸۸۰۰۰۰
۴	ه بیمه (۲۲۶۰۰۰ * ۳/۱۲)	۵۶۵۰۰	
	پیش پرداخت بیمه		۵۶۵۰۰
۵	ه ملزومات (۷۲۰۰۰۰ - ۳۶۱۲۰۰)	۳۵۸۸۰۰	
	م ملزومات		۳۵۸۸۰۰

پیش پرداخت بیمه		پیش پرداخت اجاره		هزینه ملزومات	
۵۶۵۰۰	۲۲۶۰۰۰	۸۸۰۰۰۰	۲۶۴۰۰۰۰		۳۵۸۸۰۰
	۱۶۹۵۰۰		۱۷۶۰۰۰۰		۳۵۸۸۰۰

هزینه بیمه		هزینه اجاره		ملزومات	
	۵۶۵۰۰		۱۲۰۰۰۰۰	۳۵۸۸۰۰	۷۲۰۰۰۰
	۵۶۵۰۰		۸۸۰۰۰۰		
			۲۰۸۰۰۰۰		۳۶۱۲۰۰

خلاصه سودوزیان	
۳۳۸۹۰۰۰	۴۳۴۵۰۰۰
	۹۵۶۰۰۰

صورتحساب سود و زیان موسسه بازرگانی نیرو

۴۸۵۴۰۰۰۰	فروش ناخالص
۲۸۲۰۰۰	برگشت از فروش و ت
۶۱۰۰۰۰	ت. ن فروش
(۸۹۲۰۰۰)	جمع تخفیفات

@ Accounting_House

اساد: خانم تقی حانی

۴۷۶۴۸۰۰۰	فروش خالص
۴۳۴۵۰۰۰	م کالای اول دوره
۲۱۵۰۰۰	خرید کالا
۴۸۰۰۰۰	برگشت از خرید و ت
۳۲۲۷۰۰	ت . ن . خرید
(۸۰۲۷۰۰)	جمع تخفیفات
۲۰۶۹۷۳۰۰	خرید خالص
۵۳۰۰۰۰	هزینه حمل کالای خریداری شده
۲۱۲۲۷۳۰۰	بهای تمام شده کالای خریداری شده
۲۵۵۷۲۳۰۰	بهای تمام شده کالای آماده برای فروش
(۳۳۸۹۰۰۰)	م کالای پایان دوره
(۲۲۱۸۳۳۰۰)	ب ت ک ف
۲۵۴۶۴۷۰۰	سود ناخالص
	هزینه های عملیاتی :
۷۹۴۵۰۰۰	هزینه حقوق کارکنان
۲۰۸۰۰۰۰	هزینه اجاره
۹۲۰۰۰۰	هزینه آب و برق تلفن
۵۴۱۰۰۰	هزینه حمل کالای فروش رفته
۸۹۰۰۰۰	هزینه آگهی
۵۶۵۰۰	هزینه بیمه
۳۵۸۸۰۰	هزینه ملزومات
۱۲۸۲۰۰	هزینه متفرقه
۳۶۲۵۰۰	هزینه پذیرائی
(۱۳۲۸۲۰۰۰)	جمع هزینه ها عملیاتی
<u>۱۲۱۸۲۷۰۰</u>	سود خالص

صورتحساب سرمایه

۱۸۲۸۰۰۰۰	سرمایه اول دوره
۲۳۲۰۰۰۰۰	سرمایه مجدد
۴۱۴۸۰۰۰۰	سرمایه طی دوره
۱۲۱۸۲۷۰۰	سود(زیان)
	کسر میشود:
(۳۷۰۹۰۰۰)	برداشت
۴۹۹۵۳۷۰۰	سرمایه پایان دوره

بازرگانی نیرو

ترازنامه

تاریخ ۱۲/۲۹

بدهیها:	دارائیهها:
اسناد پرداختی ۱۳۰۰۰۰۰	ح بانک ۱۸۵۰۰۰۰
وام پرداختی ۹۱۰۰۰۰۰	ح دریافتی ۳۷۵۰۰۰۰
سرمایه: ۴۹۹۵۳۷۰۰	م کالا ۳۳۸۹۰۰۰
	ملزومات ۳۶۱۲۰۰
	پیش پرداخت ۱۷۶۰۰۰۰
	پیش پرداخت بیمه ۱۶۹۵۰۰
	اثاثه ۸۲۷۴۰۰۰
	وسائط نقلیه ۴۰۸۰۰۰۰۰
۶۰۳۵۳۷۰۰	۶۰۳۵۳۷۰۰

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۱	فروش	۴۸.۵۴۰.۰۰۰	
	برگشت از خرید و ت	۳۲۲.۷۰۰	
	ت . ن . خرید	۴۸۰.۰۰۰	
	خلاصه سودوزیان		۴۹.۳۴۲.۷۰۰
۲	خلاصه سودوزیان	۳۶.۲۰۴.۰۰۰	
	خرید کالا	۲۱.۵۰۰.۰۰۰	
	هزینه حمل و کالای خریداری شده	۵۳۰.۰۰۰	
	هزینه حقوق کارکنان	۷.۹۴۵.۰۰۰	
	هزینه اجاره	۲.۰۸۰.۰۰۰	
	هزینه آب و برق و تلفن	۹۲۰.۰۰۰	
	هزینه پذیرائی	۳۶۲.۵۰۰	
	بیمه وسائط نقلیه	۵۶.۵۰۰	
	هزینه ملزومات	۳۵۸.۸۰۰	
	هزینه آگهی	۸۹۰.۰۰۰	
	هزینه حمل کالای فروخته شده	۵۴۱.۰۰۰	
	هزینه متفرقه	۱۲۸.۲۰۰	
	برگشت از فروش و ت	۲۸۲.۰۰۰	
	ت . ن . فروش	۶۱۰.۰۰۰	
۳	سرمایه	۳.۷۰۹.۰۰۰	
	برداشت	۳.۷۰۹.۰۰۰	
۴	خلاصه سودوزیان	۱۳.۱۳۸.۷۰۰	
	سرمایه		۱۳.۱۳۸.۰۰۰

بازرگانی نیرو ترازنامه اختتامیه		
بستانکار	بدهکار	نام حساب
	۱.۸۵۰.۰۰۰	نقدو بانک
	۳.۷۵۰.۰۰۰	ح دریافتنی
	۳.۳۸۹.۰۰۰	م کالا آخر دوره
	۳۶۱.۲۰۰	ملزومات
	۱.۷۶۰.۰۰۰	پیش پرداخت
	۱۶۹.۵۰۰	پیش پرداخت بیمه
	۸.۲۷۴.۰۰۰	اثاثه
	۴۰.۸۰۰.۰۰۰	وسائط نقلیه
۱.۳۰۰.۰۰۰		ح پرداختنی
۹.۱۰۰.۰۰۰		وام پرداختنی
۴۹.۹۵۳.۷۰۰		سرمایه

بستانکار	بدهکار	شرح	تاریخ
	۶۰.۳۵۳.۷۰۰	تراز اختتامی	۵
۱.۸۵۰.۰۰۰		نقدوبانک	
۳.۷۵۰.۰۰۰		ح دریافتنی	
۳.۳۸۹.۰۰۰		م کالا آخر دوره	
۳۶۱.۲۰۰		ملزومات	
۱.۷۶۰.۰۰۰		پیش پرداخت	
۱۶۹.۵۰۰		پیش پرداخت بیمه	
۸.۲۷۴.۰۰۰		اثاثه	
۴۰.۸۰۰.۰۰۰		وسائط نقلیه	
	۱.۳۰۰.۰۰۰	ح پرداختنی	۶
	۹.۱۰۰.۰۰۰	وام پرداختنی	
	۴۹.۹۵۳.۷۰۰	سرمایه	
۶۰.۳۵۳.۷۰۰		ترازنامه اختتامی	

مثال : تراز آزمایشی فروشگاه الوان پس از انجام اصلاحات بشرح ذیل است :

فروشگاه الوان تراز آزمایشی اصلاح شده		
بستانکار	بدهکار	نام حساب
	۲۰۷.۰۰۰	نقدو بانک
	۴۲۸.۹۰۰	ح دریافتنی
	۹.۲۱۱.۰۰۰	م کالا آخر دوره
	۲۴۰.۰۰۰	ملزومات
	۳۸۰.۰۰۰	پیش پرداخت اجاره
	۴.۸۲۰.۰۰۰	اثاثه
۳.۱۰۰.۰۰۰		ح پرداختنی
۱۱.۳۶۶.۱۰۰		سرمایه آقای عباسی
	۱.۱۰۰.۰۰۰	برداشت

۲.۵۱۱.۰۰۰		خلاصه سودوزیان
۱۳.۸۴۰.۰۰۰		فروش کالا
	۳۴۷.۰۰۰	برگشت از فروش و ت
	۳۷۳.۰۰۰	ت. ن. فروش
	۸.۰۱۰.۰۰۰	خرید کالا
۶۳.۵۰۰		برگشت از خرید و ت
۱۵۰.۰۰۰		ت. ن. خرید
	۱۸۳.۵۰۰	هزینه حمل کالای خریداری شده
	۱.۸۰۰.۰۰۰	هزینه اجاره
	۳.۱۳۰.۰۰۰	هزینه حقوق
	۴۱۵.۲۰۰	هزینه ملزومات
	۳۸۵.۰۰۰	هزینه آب و برق و تلفن
<u>۳۱.۰۳۰.۶۰۰</u>	<u>۳۱.۰۳۰.۶۰۰</u>	جمع

موجودی کالا در اول سال ۶۷۰۰۰۰۰ و در پایان سال ۹۰۲۱۱۰۰۰ ریال بوده است در طول سال آقای عباسی ۳۰۰۰۰۰۰ ریال در فروشگاه سرمایه گذاری مجدد داشته است.

مطلوبست : ۱- تنظیم صورت حساب سودوزیان   ۲- تنظیم ترازنامه   ۳- تنظیم صورت حساب سرمایه

صورت حساب سود و زیان فروشگاه الوان			
۱۳.۸۴۰.۰۰۰			فروش ناخالص
	۳۴۷.۰۰۰		برگشت از فروش و ت
	۳۷۳.۰۰۰		ت. ن. فروش
(۷۲۰.۰۰۰)			جمع تخفیفات
۱۳.۱۲۰.۰۰۰			فروش خالص
	۶.۷۰۰.۰۰۰		م کالای اول دوره
	۸.۰۱۰.۰۰۰		خرید کالا
		۶۳۵.۰۰۰	برگشت از خرید و ت
		۱۵۰.۰۰۰	ت. ن. خرید
		(۲۱۳.۵۰۰)	جمع تخفیفات
		۷.۷۹۶.۵۰۰	خرید خالص
		۱۸۳.۵۰۰	هزینه حمل کالای خریداری شده
	۷.۹۸۰.۰۰۰		بهای تمام شده کالای خریداری شده
	۱۴.۶۸۰.۰۰۰		بهای تمام شده کالای آماده برای فروش
	(۹.۲۱۱.۰۰۰)		م کالای پایان دوره
(۵.۴۶۹.۰۰۰)			ب ت ک ف
۷.۶۵۱.۰۰۰			سود ناخالص
			هزینه های عملیاتی :
	۱.۸۰۰.۰۰۰		هزینه اجاره
	۳۸۵.۰۰۰		هزینه آب و برق و تلفن
	۳.۱۳۰.۰۰۰		هزینه حقوق
	۴۱۵.۲۰۰		هزینه ملزومات
(۵.۷۳۰.۲۰۰)			جمع هزینه ها عملیاتی
<u>۱.۹۲۰.۸۰۰</u>			سود خالص

صورتحساب سرمایه

۱۸۲۸۰۰۰۰	سرمایه اول دوره
۳.۲۰۰.۰۰۰	سرمایه مجدد
۱۱.۳۶۶.۱۰۰	سرمایه طی دوره
۱.۹۲۰.۸۰۰	سود(زیان)
	کسر میشود:
(۱.۱۰۰.۰۰۰)	برداشت
۱۲.۱۸۶.۹۰۰	سرمایه پایان دوره

فروشگاه الوان

ترازنامه

تاریخ ۱۲/۲۹

بدهیها:		دارائیهها:	
۳.۱۰۰.۰۰۰	ح پرداختنی	۲۰۷.۰۰۰	ح بانک
۱۲.۱۸۶.۹۰۰	سرمایه:	۴۲۸.۹۰۰	ح دریافتنی
		۹.۲۱۱.۰۰۰	م کالا
		۲۴۰.۰۰۰	ملزومات
		۳۸۰.۰۰۰	پیش پرداخت اجاره
		۴.۸۲۰.۰۰۰	اثاثه
۱۵.۲۸۶.۹۰۰		۱۵.۲۸۶.۹۰۰	

مثال : فروشگاه میلاد عرضه کننده انواع لباس بچه گانه میباشد تراز آزمایشی اصلاح نشده و اطلاعات لازم برای انجام اصلاحات پایان سال مالی فروشگاه (۶/۳۱) و صورتهای مالی بشرح ذیل است :

فروشگاه میلاد				
تراز آزمایشی به				
تاریخ ۰۶/۳۱				
اصلاح شده		اصلاح نشده		نام حساب
بستانکار	بدهکار	بستانکار	بدهکار	
	۲.۱۲۰.۰۰۰		۲.۱۲۰.۰۰۰	نقدوبانک
	۴.۲۵۰.۰۰۰		۴.۲۵۰.۰۰۰	حسابهای دریافتنی
	۶.۸۰۰.۰۰۰		۱۰.۲۳۰.۰۰۰	م کالا
	۲۰۰.۰۰۰		۲۲۸.۰۰۰	ملزومات
	۱.۶۵۰.۰۰۰		۱.۸۰۰.۰۰۰	پش پرداخت اجاره
	۱.۰۰۰.۰۰۰		۱.۲۰۰.۰۰۰	پیش پرداخت آگهی
	۷.۴۰۰.۰۰۰		۷.۴۰۰.۰۰۰	اثاثه
۱.۷۳۰.۰۰۰		۱.۷۳۰.۰۰۰		ح پرداختنی
۳۲۰.۰۰۰				حقوق پرداختنی
۲.۰۰۰.۰۰۰		۲.۰۰۰.۰۰۰		وام پرداختنی

۱۵.۷۸۰.۰۰۰		۱۵.۷۸۰.۰۰۰		سرمایه خانم کاظم
	۳.۴۳۰.۰۰۰			خ ح سودوزیان
	۲.۸۰۰.۰۰۰		۲.۸۰۰.۰۰۰	برداشت
۴۲.۳۰۰.۵۰۰		۴۲.۳۰۰.۵۰۰		فروش کالا
	۴۱۰.۰۰۰		۴۱۰.۰۰۰	برگشت از فروش کالا
	۵۰.۰۰۰		۵۰.۰۰۰	ت.ن.فروش
	۲۶.۱۰۰.۰۰۰		۲۶.۱۰۰.۰۰۰	خرید کالا
۳۰۰.۰۰۰		۳۰۰.۰۰۰		برگشت از خرید و ت
۶۴۰.۰۰۰		۶۴۰.۰۰۰		ت.ن.خرید
	۳.۹۷۰.۰۰۰		۳.۶۵۰.۰۰۰	هزینه حقوق
	۶۸۰.۰۰۰		۶۸۰.۰۰۰	هزینه آب و برق و تلفن
	۷۸۰.۰۰۰		۵۸۰.۰۰۰	هزینه آگهی
	۹۳۰.۰۰۰		۷۸۰.۰۰۰	هزینه اجاره
	۴۷۲.۵۰۰		۴۷۲.۵۰۰	هزینه متفرقه
	۲۸.۰۰۰			هزینه ملزومات
۶۳.۰۷۰.۵۰۰	۶۳.۰۷۰.۵۰۰	۶۲.۷۵۰.۵۰۰	۶۲.۷۵۰.۵۰۰	جمع

سایر اطلاعات :

- ۱- موجودی کالا در پایان سال مالی ۶.۸۰۰.۰۰۰ ریال
- ۲- پیش پرداخت آگهی مربوط به چاپ آگهی در روزنامه میباشد در پایان شهریور ماه ۸۰ صورتحساب چاپ یک مورد آگهی به مبلغ ۴۰۰.۰۰۰ ریال به همراه یک نسخه از روزنامه مربوط دریافت گردید.
- ۳- پیش پرداخت اجاره مربوط به قرارداد اجاره فروشگاه از اول فروردین ماه ۸۰ تا پایان سال ۸۰ میباشد که در ابتداء فروردین ماه پرداخت گردید.
- ۴- موجودی ملزومات فروشگاه در پایان شهریور ۸۰ بالغ بر ۲۰۰.۰۰۰ ریال میباشد.
- ۵- هزینه حقوق شهریور ماه فروشنده به مبلغ ۳۲۰.۰۰۰ ریال تا پایان شهریور ماه پرداخت نشده و در حسابها عمل نگردیده است.
- ۶- خانم کاظمی در طول سال مالی اخیر ۱.۸۲۰.۰۰۰ ریال در فروشگاه میلاد سرمایه گذاری مجدد کرده است.

مطلوبست (الف) انجام ثبت های اصلاحی در دفتر روزنامه

(ب) نقل ثبت های اصلاحی از دفتر روزنامه به دفتر کل

(ج) تنظیم تراز آزمایشی اصلاح شده به تاریخ ۸۰/۶/۳۱

(د) تنظیم صورت حساب سودوزیان طبقه بندی شده برای سال مالی منتهی به ۸۰/۶/۳۱

(ه) تنظیم ترازنامه

(ی) صورتحساب سرمایه

(و) بستن حسابهای موقت

(ک) تراز اختتامیه

(ن) بستن حسابهای دائمی

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
	خلاصه سودوزیان	۱۰.۲۳۰.۰۰۰	
	م کالا اول دوره		۱۰.۲۳۰.۰۰۰

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۱	م کالای پایان دوره	۶.۸۰۰.۰۰۰	
	خلاصه سود و زیان		۶.۸۰۰.۰۰۰
۲	هزینه آگهی	۲۰۰.۰۰۰	
	پیش پرداخت آگهی		۲۰۰.۰۰۰
۳	هزینه اجاره	۱۵۰.۰۰۰	
	پیش پرداخت اجاره (۱۸۰۰۰۰/۱۲=۱۵۰۰۰۰)		۱۵۰.۰۰۰
۴	هزینه ملزومات	۲۸.۰۰۰	
	م ملزومات (۲۲۸۰۰۰-۲۰۰۰۰۰=۲۲۸۰۰۰)		۲۸.۰۰۰
۵	هزینه حقوق	۳۲۰.۰۰۰	
	حقوق پرداختنی		۳۲۰.۰۰۰

پیش پرداخت آگهی		پیش پرداخت اجاره		هزینه آگهی	
۲۰۰.۰۰۰	۱.۲۰۰.۰۰۰	۱۵۰.۰۰۰	۱.۸۰۰.۰۰۰	۲۰۰.۰۰۰	۵۸۰.۰۰۰
	۱.۰۰۰.۰۰۰		۱.۶۵۰.۰۰۰		۷۸۰.۰۰۰
هزینه ملزومات		هزینه اجاره		ح سود و زیان	
	۲۸.۰۰۰		۷۸۰.۰۰۰	۶.۸۰۰.۰۰۰	۱۰.۲۳۰.۰۰۰
	۲۸.۰۰۰		۱۵۰.۰۰۰		۳.۴۳۰.۰۰۰
			۹۳۰.۰۰۰		
حقوق پرداختنی		هزینه حقوق		ملزومات	
۳۲۰.۰۰۰			۳۲۰.۰۰۰	۲۸.۰۰۰	۲۲۸.۰۰۰
			۳.۶۵۰.۰۰۰		
			۳.۹۷۰.۰۰۰		۲۰۰.۰۰۰

صورتحساب سود و زیان فروشگاه میلاد			
۴۲.۳۰۰.۵۰۰			فروش ناخالص
		۴۱۰.۰۰۰	برگشت از فروش و ت
		۵۰.۰۰۰	ت. ن. فروش
(۴۶۰.۰۰۰)			جمع تخفیفات
۴۱.۸۴۰.۵۰۰			فروش خالص
	۱۰.۲۳۰.۰۰۰		م کالای اول دوره
		۲۶.۱۰۰.۰۰۰	خرید کالا
			برگشت از خرید و ت
		۳۰۰.۰۰۰	ت. ن. خرید
		۶۴۰.۰۰۰	جمع تخفیفات
		(۹۴۰.۰۰۰)	خرید خالص
		۲۵.۱۶۰.۰۰۰	هزینه حمل کالای خریداری شده
		.	بهای تمام شده کالای خریداری شده
	۲۵.۱۶۰.۰۰۰		

	۳۵.۳۹۰.۰۰۰			بهای تمام شده کالای آماده برای فروش
	(۶.۸۰۰.۰۰۰)			م کالای پایان دوره
(۲۸.۵۹۰.۰۰۰)				ب ت ک ف
۱۳.۲۵۰.۵۰۰				سود ناخالص
				هزینه های عملیاتی :
		۳.۹۷۰.۰۰۰		هزینه حقوق
		۶۸۰.۰۰۰		هزینه آب و برق تلفن
		۵۸۰.۰۰۰		هزینه آگهی
		۷۸۰.۰۰۰		هزینه اجاره
		۴۷۲.۵۰۰		هزینه متفرقه
		۲۸.۰۰۰		هزینه ملزومات
(۶.۸۶۰.۵۰۰)				جمع هزینه ها عملیاتی
<u>۶.۳۹۰.۰۰۰</u>				سود خالص

صورت حساب سرمایه

<u>۱۳.۹۶۰.۰۰۰</u>	سرمایه اول دوره
۱.۸۲۰.۰۰۰	سرمایه مجدد
۱۵.۷۸۰.۰۰۰	سرمایه طی دوره
۶.۳۹۰.۰۰۰	سود(زیان)
	کسر میشود:
(۲.۸۰۰.۰۰۰)	برداشت
<u>۱۹.۳۷۰.۰۰۰</u>	سرمایه پایان دوره

فروشگاه میلاد

ترازنامه

تاریخ ۶/۳۱

	دارائیهها:
۱.۷۳۰.۰۰۰	۲.۱۲۰.۰۰۰
۲.۰۰۰.۰۰۰	۴.۲۵۰.۰۰۰
۳۲۰.۰۰۰	۶.۸۰۰.۰۰۰
سرمایه :	ملزومات ۲۰۰.۰۰۰
<u>۱۹.۳۷۰.۰۰۰</u>	پیش پرداخت اجاره ۱.۶۵۰.۰۰۰
پایان دوره	پیش پرداخت آگهی ۱.۰۰۰.۰۰۰
	اثاثه ۷.۴۰۰.۰۰۰
<u>۲۳.۴۲۰.۰۰۰</u>	<u>۲۳.۴۲۰.۰۰۰</u>

ثبت اسناد بستن حسابهای موقت :

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
۱	فروش	۴۲.۳۰۰.۵۰۰	
	برگشت از خرید و ت	۳۰۰.۰۰۰	
	ت ن خرید	۶۴۰.۰۰۰	
	ح خلاصه سودوزیان		۴۳.۲۴۰.۵۰۰

	۳۳.۴۲۰.۵۰۰	خلاصه سودوزیان	۲
۲۶.۱۰۰.۰۰۰		خرید کالا	
۳.۹۷۰.۰۰۰		هزینه حقوق	
۹۳۰.۰۰۰		هزینه اجاره	
۶۸۰.۰۰۰		هزینه آب و برق	
۲۸.۰۰۰		هزینه ملزومات	
۷۸۰.۰۰۰		هزینه آگهی	
۴۷۲.۵۰۰		هزینه متفرقه	
۴۱۰.۰۰۰		برگشت از فروش و ت	
۵۰.۰۰۰		ت . ن فروش	
	۲.۸۰۰	سرمایه	۳
۲.۸۰۰		برداشت	
	۹.۸۲۰.۰۰۰	خلاصه سودوزیان	۴
۹۰.۸۲۰.۰۰۰		سرمایه	

تراز اختتامی فروشگاه میلاد

بستانکار	بدهکار	شرح
	۲.۱۲۰.۰۰۰	نقد و بانک
	۴.۲۵۰.۰۰۰	ح دریافتنی
	۶.۸۰۰.۰۰۰	م کالا
	۱.۰۰۰.۰۰۰	پیش پ آگهی
	۱.۶۵۰.۰۰۰	پیش پ اجاره
	۲۰۰.۰۰۰	ملزومات
	۷.۴۰۰.۰۰۰	اثاثه
۱.۷۳۰.۰۰۰		ح پرداختنی
۲۰۰.۰۰۰		وام پرداختنی
۳۲۰.۰۰۰		حقوق پرداختنی
۱۹.۳۷۰.۰۰۰		سرمایه
۲۳.۴۲۰.۰۰۰	۲۳.۴۲۰.۰۰۰	جمع

ثبت اسناد بستن حسابهای دائمی:

بستانکار	بدهکار	شرح	تاریخ
	۲۳.۴۲۰.۰۰۰	تراز اختتامی	۱
۲.۱۲۰.۰۰۰		نقد و بانک	
۴.۲۵۰.۰۰۰		ح دریافتنی	
۶.۸۰۰.۰۰۰		م کالا	
۱.۰۰۰.۰۰۰		پ پ آگهی	
۱.۶۵۰.۰۰۰		پ پ اجاره	
۲۰۰.۰۰۰		ملزومات	
۷.۴۰۰.۰۰۰		اثاثه	

	۱.۷۳۰.۰۰۰	ح پرداختنی	۲
	۲۰۰.۰۰۰	وام پرداختنی	
	۳۲۰.۰۰۰	حقوق پرداختنی	
	۱۹.۳۷۰.۰۰۰	سرمایه	
۲۳.۴۲۰.۰۰۰		تراز اختتامی	

روشهای ارزیابی موجودی کالا :

اهمیت ارزیابی موجودی کالا : در واحدهای بازرگانی موجودی کالا نقش قابل توجهی از دارائی ها را تشکیل میدهد و اندازه گیری و ارزیابی آن در مقابله با سایر دارایی ها از پیچیدگی بیشتری برخوردار است از این رو حسابداران باید به منظور تهیه گزارشهای مالی با استفاده از نظام حسابداری فعالیتهای اطلاعاتی مربوط به موجودی کالا را ثبت و نگهداری کنند علاوه بر این در موسسات بازرگانی موجودی کالا از جمله اقلامی است که مستقیماً در هر دو صورتحساب ترانزنامه و سودوزیان اثر می گذارد. موجودی کالا در ترانزنامه به عنوان یکی از دارایی ها نوشته میشود و در صورتحساب سودوزیان برای محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته استفاده می گردد . نابر این ارزیابی موجودی کالا در حسابداری اهمیت زیادی دارد.

مراحل ارزیابی موجودی کالا : ارزیابی موجودی کالای پایان دوره در دو مرحله انجام می شود:

۱- تعیین مقدار واقعی موجودی ها و تعیین بهای تمام شده هر واحد از موجودی ها

۲- تعیین بهای تمام شده هر واحد

تعیین مقدار واقعی موجودی ها : در بیشتر واحدهای انتفاعی در روزهای پایانی دوره مالی مقدار واقعی انواع موجودی کالا که متعلق به واحد تجاری است با استفاده از روش منظم و دقیقی از راه شمارش و سایر روشهای اندازه گیری مشخص می شود که به این کار اصطلاحاً انبار گردانی یا موجودی برداری عینی گفته میشود.

انبار گردانی : عبارت است از تعیین مقدار واقعی موجودی کالای متعلق به یک موسسه در یک زمان معین.

تعیین بهای تمام شده هر واحد : در این مرحله بهای تمام شده هر یک از اقلام موجودی کالا مشخص می گردد و پس از حاصلضرب مقدار واقعی موجودی ها در بهای آنها ارزش هر یک از اقلام موجودی کالا بدست می آید.

بهای تمام شده هر واحد * تعداد واحدهای م کالا در پایان دوره = بهای تمام شده موجودی کالا در پایان دوره

بهای تمام شده هر واحد * تعداد واحدهای کالای فروش رفته = ب ت ک ف

مثال) فروشگاه لوازم خانگی اطمینان در اول سال فعالیت خود تعداد ۲۰ دستگاه تلویزیون رنگی به بهای هر واحد ۲.۰۰۰.۰۰۰ ریال خریداری کرده است در صورتی که در طول سال از این تعداد ۱۵ دستگاه به فروش رسیده باشد و ۵ دستگاه در پایان سال در فروشگاه باقی مانده باشد مطلوبست بهای تمام شده م کالا در پایان سال و بهای تمام شده کالای فروش رفته.

$$۱۰.۰۰۰.۰۰۰ \text{ ریال} = ۲.۰۰۰.۰۰۰ * ۵ = \text{موجودی کالای پایان دوره}$$

$$۳۰.۰۰۰.۰۰۰ \text{ ریال} = ۲.۰۰۰.۰۰۰ * ۱۵ = \text{ب ت ک ف}$$

روشهای ارزیابی موجودی کالا :

برای ارزیابی موجودی کالا ۴ روش متداول است این ۴ روش که مبتنی بر بهای تمام شده موجودی ها می باشد عبارت است از :

۱- روش اولین صادره از اولین وارده (FIFO)

۲- روش اولین صادره از آخرین وارده (LIFO)

۳- روش میانگین موزون

۴- روش شناسایی ویژه

FIFO: در این روش فرض میشود که گردش بهای تمام شده به گونه ای است که قدیمی ترین کالاهای خریداری شده قبل از سایر کالاها به فروش میرسد و به عبارت دیگر بهای تمام شده کالای فروش رفته از قیمت‌های خرید قدیمی محاسبه می شود. بدیهی است مبلغ موجودی پایان دوره در روش اولین صادره از اولین وارده از جدیدترین یا آخرین قیمت‌های خرید طی دوره است.

مثال (اطلاعات زیر از گردش یک نوع کفش ورزشی در فروشگاه ورزشی برنا در دست است.

شرح	مقدار واحد	قیمت	مبلغ
م کالای ابتدای دوره	۱۰۰	۸۰.۰۰۰	۸.۰۰۰.۰۰۰
خرید اول	۵۰	۹۰.۰۰۰	۴.۵۰۰.۰۰۰
خرید دوم	۵۰	۱۰۰.۰۰۰	۵.۰۰۰.۰۰۰
خرید سوم	۵۰	۱۲۰.۰۰۰	۶.۰۰۰.۰۰۰
خرید چهارم	۵۰	۱۳۰.۰۰۰	۶.۵۰۰.۰۰۰
کالای آماده برای فروش	۳۰۰		۳۰.۰۰۰.۰۰۰

م کالای پایان دوره ۱۲۰

مطلوب است م پایان دوره به روش FIFO

$$۴ \text{ خرید } ۵۰ * ۱۳۰.۰۰۰ = ۶.۵۰۰.۰۰۰ \text{ ریال}$$

$$۳ \text{ خرید } ۵۰ * ۱۲۰.۰۰۰ = ۶.۰۰۰.۰۰۰ \text{ ریال}$$

$$۲ \text{ خرید } ۲۰ * ۱۰۰.۰۰۰ = ۲.۰۰۰.۰۰۰ \text{ ریال}$$

روش اولین صادره از آخرین وارده (LIFO): در این روش فرض می شود که گردش بهای تمام شده مبتنی است بر اینکه آخرین و جدید ترین کالای خریداری شده قبل از سایر کالاها به فروش میرسد بنابر این بهای تمام شده موجودی پایان دوره در این روش بر مبنای قیمت‌های خرید قدیمی محاسبه میشود. باتوجه به مثال قبلی فروشگاه برنا مطلوبست موجودی پایان دوره به روش LIFO

$$۱۰۰ * ۸۰.۰۰۰ = ۸.۰۰۰.۰۰۰ \text{ ریال (م ابتدا)}$$

$$۲۰ * ۹۰.۰۰۰ = ۱.۸۰۰.۰۰۰ \text{ ریال (خرید ۱)}$$

قیمت خرید قدیمی Lifo

روش میانگین موزون: در این روش فرض می شود که گردش بهای تمام شده بگونه ای است که کالای فروش رفته ترکیبی از قیمت های خرید قدیمی و خریدهای جدید باشد بنابراین آنچه که بعنوان موجودی کالای پایان دوره باقی مانده نیز از قیمت های خرید قدیمی و جدید متاثر میشود. در روش میانگین موزون بهای هر واحد از تقسیم بهای تمام شده کالای آماده برای فروش بر تعداد آماده برای فروش بدست می آید.

$$\frac{۳۰.۰۰۰.۰۰۰}{۳۰۰} = \text{بهای تمام شده کالای آماده برای فروش}$$

$$۱۰۰.۰۰۰ = \frac{\text{بهای میانگین موزون}}{\text{مقدار کالای آماده برای فروش}}$$

$$۳۰۰ = \text{مقدار کالای آماده برای فروش}$$

$$۱۲۰.۰۰۰.۰۰۰ \text{ ریال} = ۱۲۰ * ۱۰۰.۰۰۰ = \text{بهای تمام شده موجودی کالای پایان دوره}$$

روش شناسایی ویژه:

در این روش باید دقیقاً مشخص کرد که موجودی کالای پایان دوره از کدام قیمت های خرید می باشند این روش بیشتر در موسساتی بکار گرفته میشود که اقلام کالای آنها محدود است و ارزش نسبتاً بالائی دارد و به سهولت از یکدیگر قابل تفکیک هستند مثل فروشگاههای خودرو یا جواهر فروشیها.

(مثال) باتوجه به مثال قبلی فروشگاه ورزشی برنا، اگر در مورد ۱۲۰ واحد موجودی کالای پایان دوره دقیقاً مشخص شده باشد که ۵۰ واحد از خرید اول، ۴۰ واحد از خرید دوم، ۳۰ واحد از خرید چهارم باشد در اینصورت ارزش موجودی پایان دوره را حساب کنید.

روش شناسائی ویژه	}	(خرید اول)	$50 * 90.000 = 4.500.000$
		(خرید دوم)	$40 * 100.000 = 4.000.000$
		(خرید چهارم)	$30 * 120.000 = 3.600.000$

(مثال) اطلاعات زیر مربوط به نوعی لامپ در فروشگاه لوازم الکتریکی درخشان در دسترس است:

شرح	مقدار واحد	قیمت	مبلغ
م کالای ابتدای دوره	۵۰	۱۸۰۰	۹۰.۰۰۰
خرید اول	۷۵	۲۰۰۰	۱۵۰.۰۰۰
خرید دوم	۳۵	۲۲۰۰	۷۷.۰۰۰
خرید سوم	۶۰	۲۴۰۰	۱۴۴.۰۰۰
خرید چهارم	۴۰	۲۵۰۰	۱۰۰.۰۰۰
جمع	۲۶۰		۵۶۱.۰۰۰

چنانچه در تاریخ ۱۲/۲۹ / موجودی پایان سال ۱۳۰ واحد باشد مطلوبست :

۱- محاسبه ارزش موجودی پایان سال به روش اولین صادره از اولین وارده (FIFO)

۲- محاسبه ارزش موجودی پایان سال به روش اولین صادره از اولین وارده (LIFO)

۳- محاسبه ارزش موجودی پایان سال به روش میانگین موزون

$40 * 2.500 = 100.000$	}	FIFO (ج ۱)
$60 * 2.400 = 144.000$		۳۱۰.۰۰۰
$30 * 2.200 = 66.000$		
$50 * 1.800 = 90.000$	}	LIFO (ج ۲)
$75 * 2.000 = 150.000$		۲۵۱.۰۰۰
$5 * 2.200 = 11.000$		

ج ۳) میانگین موزون $2157 = 561.000 / 260$ = میانگین موزون

روش ثبت دائمی موجودی کالا :

در این روش ثبت دائمی برای ثبت رویدادهای مرتبط با موجودی کالا در حساب م کالا استفاده می شود. این حساب طی دوره مالی با افزایش م کالا (ناشی از خرید کالا و برگشت از فروش) و کاهش م کالا (فروش و برگشت از خرید) بنابر مورد بدهکار و بستانکار می گردد. بنابر این حساب موجودی کالا در دفتر کل بطور مستمر و دائمی گردش دارد و در هر زمان مانده موجودی کالا متعلق به واحد تجاری را نشان می دهد.

مثال (اطلاعات زیر موجود است مطلوبست ثبت به روش دائمی

ریال	۵	واحد	۱۰	۱- م ابتدای دوره
ریال	۳	واحد	۲	۲- خرید اول
ریال	۶	واحد	۳	۳- خرید دوم
		واحد	۸	۴- فروش
ریال	۳	واحد	۲	۵- خرید
		واحد	۴	۶- فروش

موجودی کالا			صادرہ			واردہ			شرح	تاریخ
میلغ	قیمت	تعداد	میلغ	قیمت	تعداد	میلغ	قیمت	تعداد		
۵۰	۵	۱۰				۵۰	۵	۱۰	م ابتدای دوره	۱
۵۰	۵	۱۰				۶	۳	۲	خرید اول	۲
۶	۳	۲								
۵۰	۵	۱۰				۱۸	۶	۳	خرید دوم	۳
۶	۳	۲								
۱۸	۶	۳								
۱۰	۵	۲								
۶	۳	۲	۴۰	۵	۸				فروش	۴
۱۸	۶	۳								
۱۰	۵	۲								
۶	۳	۲				۶	۳	۲	خرید سوم	۵
۱۸	۶	۳								
۶	۳	۲								
۱۸	۶	۳	۱۰	۵	۲					
۶۰	۳	۲	۶	۳	۲				فروش	۶

مثال (اطلاعات زیر مربوط به گردش یک نوع ماشین حساب جیبی در فروشگاه پژوهش طی فروردین سال ۸۰ در دسترس است.

میلغ	بهای تمام شده یک واحد	تعداد واحد	شرح
۲۰۰.۰۰۰	۲۰.۰۰۰	۱۰	م کالای ابتدای دوره
		۷	فروش
۱۶۸.۰۰۰	۲۱.۰۰۰	۸	خرید
		۷	فروش
		۲	فروش
۲۲۰.۰۰۰	۲۲.۰۰۰	۱۰	خرید

موجودی کالا			صادرہ			واردہ			شرح	تاریخ
میلغ	قیمت	تعداد	میلغ	قیمت	تعداد	میلغ	قیمت	تعداد		
۲۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	۱۰				۲۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	۱۰	م ابتدای دوره	۱
۶۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	۳	۱۴۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	۷				فروش	۲
۶۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	۳				۱۶۸۰۰۰	۲۱۰۰۰	۸	خرید	۳
۱۶۸۰۰۰	۲۱۰۰۰	۸								
۸۴۰۰۰	۲۱۰۰۰	۴	۶۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	۳				فروش	۴
			۸۴۰۰۰	۲۱۰۰۰	۴					
۴۲۰۰۰	۲۱۰۰۰	۲	۴۲۰۰۰	۲۱۰۰۰	۲				فروش	۵
۴۲۰۰۰	۲۱۰۰۰	۲				۲۲۰۰۰۰	۲۲۰۰۰	۱۰	خرید	۶
۲۲۰۰۰۰	۲۲۰۰۰	۱۰								

مثال : حسابداری کم تجربه فروشگاه امید صورت حساب سودزبان فروشگاه را به شکل زیر ترسیم کرده است؟

صورت حساب سود و زیان فروشگاه			
۱۰.۶۹۲.۰۰۰			فروش ناخالص
	۹۵.۰۰۰		برگشت از خرید و ت
	۷۰.۰۰۰		ت . ن خرید
(۱۶۵.۰۰۰)			جمع تخفیفات
۱۰.۸۵۷.۰۰۰			فروش خالص
	۸۵۰.۰۰۰		م کالای اول دوره
	۹۶۰.۰۰۰		م کالای پایان دوره
<u>۱۱۰.۰۰۰</u>			
۱۰.۹۶۷.۰۰۰			
			هزینه ها:
	۶.۲۰۰.۰۰۰		خرید کالا
	۴۰۰.۰۰۰		هـ . حمل کالای خریداری شده
	۳۲۲.۰۰۰		هـ . حمل کالای فروش رفته
	۲.۲۰۰.۰۰۰		هـ حقوق
	۷۵.۰۰۰		برگشت از فروش و ت
	۳۰۰.۰۰۰		هـ آب و برق
	۷۴.۰۰۰		هـ ملزومات
	۴۵۴.۰۰۰		ت ن فروش
	۱۶.۵۰۰		هـ متفرقه
<u>۱۰.۰۴۱.۵۰۰</u>			
<u>۹۲۵.۵۰۰</u>			سود ناخالص

مطلوبست : تنظیم صورتحساب سودوزیان طبقه بندی شده فروشگاه امید برای سال مالی منتهی به ۸۰/۱۲/۲۹

صورتحساب سود و زیان فروشگاه امید				
۱۰.۶۹۲.۰۰۰				فروش ناخالص
		۷۵.۰۰۰		برگشت از فروش و ت
		۴۵۴.۰۰۰		ت . ن فروش
<u>(۵۲۹.۰۰۰)</u>				جمع تخفیفات
۱۰.۱۶۳.۰۰۰				فروش خالص
	۸۵۰.۰۰۰			م کالای اول دوره
		۶.۲۰۰.۰۰۰		خرید کالا
			۹۵.۰۰۰	برگشت از خرید و ت
			۷۰.۰۰۰	ت . ن . خرید
		<u>(۱۶۵.۰۰۰)</u>		جمع تخفیفات
		۶.۰۳۵.۰۰۰		خرید خالص
		۴۰۰.۰۰۰		هزینه حمل کالای خریداری شده
	<u>۶.۴۳۵.۰۰۰</u>			بهای تمام شده کالای خریداری شده
	۷.۲۸۵.۰۰۰			بهای تمام شده کالای آماده برای فروش
	<u>(۹۶۰.۰۰۰)</u>			م کالای پایان دوره
<u>(۶.۳۲۵.۰۰۰)</u>				ب ت ک ف
۳.۸۳۸.۰۰۰				سود ناخالص
				هزینه های عملیاتی :
		۳۲۲.۰۰۰		هـ حمل کالای فروش رفته
		۲.۲۰۰.۰۰۰		هزینه حقوق
		۳۰۰.۰۰۰		هـ آب و برق
		۷۴.۰۰۰		هـ ملزومات
		۱۶.۵۰۰		هزینه متفرقه
<u>(۲.۹۱۲.۵۰۰)</u>				جمع هزینه ها عملیاتی
<u>۹۲۵.۵۰۰</u>				سود خالص